

Η

Ηδύφωνο

στα μονοπάτια του πολιτισμού

18.09.2016

www.simerini.com.cy

η σιμερίνη

Η «ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΕΤΡΑ» ΤΟΥ
ΑΛΜΠΕΡΤΟ ΚΟΝΕΧΕΡΟ

// ΣΕΛΙΔΑ 11

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΠΑΚΟΝΙΚΑ:
Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΜΙΑΣ ΠΟΙΗΤΡΙΑΣ

// ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΜΠΑΜΠΑΛΗ:
«ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ
ΝΑ ΣΥΝΘΕΤΕΙΣ»

// ΣΕΛΙΔΑ 12

Η τέχνη είναι ένας ελιγμός ευτυχίας ώστε να μπορούμε να υπάρχουμε κάπως αναπνευστικά δυστυχημένοι ♡ Níkos Karoúzos

ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΚΡΕΜΟΝΙΝΙ

«ΟΙ ΑΥΘΑΔΕΙΕΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ»

// ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

quickpeek

Γεγονότα, εκδηλώσεις, εκθέματα, συνειρμοί
στον πολιτιστικό ιστό της εβδομάδας

Θάνος Μικρούτσικος - Μίλτος Πασχαλίδης

Ο μουσικός θίασος και οι ρητορές του έμοιαζαν να αποτελούν μέρος μιας προχειροστημένης υπόθεσης... Εξαίρεση ο Θύμιος Παπαδόπουλος στα πνευστά, που κάνει το κλαρίνο να κλαίει, το σαξόφωνο να σπαράζει και το φλάουτο να χορεύει μπροστά στα μάτια σου

Alejandra Pizarnik:

«Δέντρο της Αρτέμιδος»
«Εδώ ζούμε με το ένα χέρι στον λαιμό. Ότι τίποτα δεν είναι δυνατό ήδη το γνώριζαν εκείνοι που ανακάλυψαν βροχές και έπλεξαν λέξεις με την οδύνη της απουσίας. Γι' αυτό στις προσευχές τους υπήρχε ένας ήχος χειριών ερωτευμένων με την ομίλη»

Πολιτιστικές επιλογές // Τα καλύτερα της εβδομάδας

1

Της αγάπης το βοτάνι

Το Τρίο Λεβάντε έχει ετοιμάσει ένα μουσικό αφιέρωμα στους σπουδαίους σύνθετες της Συμριναϊκής σχολής. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τραγούδια και οργανικά. Την επιμέλεια της συναυλίας υπογράφει ο Πέτρος Λαζάρου. Πέμπτη, 22 Σεπτεμβρίου, 20:30, Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου.

2

Χρήστος Θηβαίος

Ο Χρήστος Θηβαίος κάτω από το φως του φεγγαριού της «Μικρής Σαλαμίνας», στο Πάρκο γλυπτικής του Φίλιππου Γιαπάνη, θα μας χαρίσει μια αξέχαστη βραδιά με τις καλύτερες στιγμές της δισκογραφίας του, αλλά και καινούργια τραγούδια σε πρώτη παρουσίαση! Τετάρτη, 21 Σεπτεμβρίου, 20:30.

3

Cloud Diagram

H Art Seen Projects παρουσιάζει την ατομική έκθεση της Alison Turnbull με τίτλο «Cloud Diagram». Επιμέλεια: Μαρία Στάθη. Εγκαίνια: Παρασκευή, 23 Σεπτεμβρίου, 19:30 - 21.30. Διάρκεια: 23.09-04.11. Περισσότερες πληροφορίες: 99624090.

4

Σκοτεινή Πέτρα

Η «Σκοτεινή Πέτρα», το βραβευμένο έργο του Αλμπέρτο Κονερέρο, παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Κύπρο, σε σκηνοθεσία Κωνσταντίνου Ασιώτη, από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Πρεσβεία της Ισπανίας το Σάββατο, 24 Σεπτεμβρίου, 18:00 & 21:00, στο Θέατρο Δέντρο. Πληροφορίες: 22894356.

ΠΑΦΟΣ 2017 // Θέατρο

«Πέρσες» του Αισχύλου - Χορικά στο WROCLAW και στην ΠΑΦΟ

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Πάφος 2017 παρουσιάζει το μουσικό έργο της τραγωδίας «Πέρσες» του Αισχύλου από το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ στο πλαίσιο των «Ηρωισμών».

Μια σειρά δράσεων από το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ παρουσιάστηκε στην Πάφο με αρχή τον Μάρτιο του 2016, με την παρουσίαση του προγράμματος «Ηρωισμοί», την πρώτη επίσημη παρουσίαση του βιβλίου «Songs of My Neighbours», με παράλληλες δράσεις για παραστάσεις σε σχολεία, αλλά και την παράσταση «Ημουν η Λυσιστράτη_Εκτός» στην απομονωμένη περιοχή του Μουττάλου. Οι δράσεις των «Ηρωισμών» σχεδιάστηκαν ώστε να ενθαρρύνουν την κινητικότητα, την ανταλλαγή και τον κοινωνικό διάλογο, μέσα από την καλλιτεχνική δημιουργία.

Το διετές αυτό project σε συνεργασία με το Grotowski Institute στην Πολωνία, στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Wrocław 2016, συνεχίζει τις δράσεις του με ένα residency στην Πολωνία μαζί με άλλους καλλιτέχνες από την Ελλάδα και την Πολωνία, για να αναπτύξουν από κοινού τα Χορικά της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας «Πέρσες» του Αισχύλου.

Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στον θρήνο του Άλλου, των εκθρών, των ηττημένων Περσών μέσα από το αρχαίο λυρικό μέτρο των Χορικών στην Αρχαία ελληνική. Η βαθιά θλίψη του αντρικού Χορού είναι προφανής, στην αρχή εμφανίζεται ως ανησυχία για την ήττα των περσικών στρατευμάτων και στη συνέχεια επιβεβαιώνεται πως όλα έχουν χαθεί. Μέσα από τους «Πέρσες», ο Αισχύλος επιτρέπει στο αθηναϊκό κοινό, στους νικητές, να μοιραστούν τη συλλογική θλίψη.

Το έργο «Πέρσες του Αισχύλου - Χορικά» είχε πρεμιέρα στις 16 Σεπτεμβρίου στο Wrocław, Grobla στο Grotowski Institute και στις 23 Σεπτεμβρίου στο Εθνογραφικό Μουσείο Πάφου.

Η τελευταία δράση του προγράμματος «Ηρωισμοί» θα πραγματοποιηθεί τον Απρίλιο του 2017 με τη θεατρική παράσταση «Πέρσες» του Αισχύλου, σε σκηνοθεσία Λούκα Βαλέβσκι και σκηνικό Έλενας Κοτασβίλη και Αλέξη Βαγιανού.

Δημιουργική ομάδα: Λούκας Βα-

λέβσκι (Καλλιτεχνική επιμέλεια). Γιώργος Ονησιφόρου, Στέφανος Φίλος, Mieczyslaw Litwinski, Daniel Monski, Λούκας Βαλέβσκι (Ηθοποιοί, Μουσικοί). Κωνσταντίνος Μελίδης (Ερευνα). Έλενα Kotasvili, Αλέξης Βαγιανός (Εικαστική επιμέλεια).

Συντονισμός προγράμματος «Ηρωισμοί»: Έλενα Αγαθοκλέους
Σχεδιασμός οπτικής ταυτότητας:

Άντρια Χριστοφόρου
Βοηθός παραγωγής: Κωσταντίνα Peter

23 Σεπτεμβρίου 2016, Εθνογραφικό Μουσείο Πάφου 20:30
Είσοδος ελεύθερη
Facebook Event: <https://www.facebook.com/events/1439867912697062/permalink/1444240952259758/>

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ | Υπεύθυνος Έκδοσης: Μιχάλης Παπαδόπουλος Βοηθός Υπεύθυνος Έκδοσης: Μαρία Μηνά Συμμετέχοντες: Κωνσταντίνος Α. Ε. Παπαθανασίου Γιάννης Ζελιαναίος Λογγίνος Παναγιώτης Γιώργος Ίκαρος Μπαμπασιάνης Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή Τίτος Χριστοδούλου Χρήστος Μιχάλαρος Μάριος Αδάμου Ηλεκ. Ταχυδρομείο: papadopoulosm@simerini.com, minam@simerini.com

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφημένο ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

Η ωμότητα των πραγμάτων. Συζητήσεις με τον Francis Bacon

Επιθυμεί πια κανείς διακαώς νέους τρόπους δημιουργίας της πραγματικότητας

/// ΣΕΛΙΔΑ 16

Ηδύφωνο

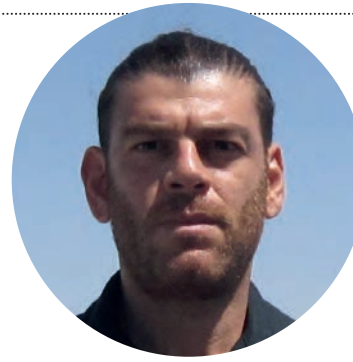
Από τη Σέλμα ως το Μοντγκόμερι...

Επτά ταινίες επιχειρούν να ξορκίσουν τα ρατσιστικά φαντάσματα της Αμερικής σε μια μεγάλη, κινηματογραφική πορεία διαμαρτυρίας

Διά Μουσείου Μάθηση

Το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας σχεδίασε πλούσιο πρόγραμμα σε τρία μέρη, τα οποία και αντιστοιχούν σε τρεις κατηγορίες εκδηλώσεων

Νίκανδρος Σαββίδης, Where I stand

Η μοίρα της καλλιτεχνικής δημιουργίας αφορά τον χειρισμό από τους δημιουργούς της. Οι δημιουργοί είναι λίγοι, οι εκτελεστές πολλοί

Λευκωσία // Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο

Θέατρο // Τοσοδούλα

Το Act Theater και η Ευρωγνώση μετά από επτά χρόνια, και μετά τη μεγάλη τότε επιτυχία, ανεβάζει ξανά στην Παιδική Σκηνή του το έργο «Η Τοσοδούλα» του Hans Christian Andersen. Με την Έλια Ιωαννίδου και με μια καταπληκτική ομάδα ηθοποιών, όλα είναι έτοιμα για να προσφέρουν στους μικρούς φίλους μια «Τοσοδούλα» ξεχωριστή, που θα την αγαπήσουν! Ένα έργο με πλούσιο θέαμα, που συνδυάζει την κινηματογραφική με τη θεατρική

τέχνη, υπέροχα κοστούμια και πολύ χορό και τραγούδι!

Λαμβάνουν μέρος οι: Έλια Ιωαννίδου, Ιωάννα Πολυνεϊκή, Εύρος Βασιλείου, Ροδούλα Ιωάννου, Ραφαέλλα Γεωργίου, Στέφανος Σωτηρίου.

Το έργο θα κάνει πρεμιέρα σήμερα Κυριακή στις 11.00 το πρωί, ενώ οι παραστάσεις θα δίδονται κάθε Κυριακή στις 4.00 μ.μ. Για πληροφορίες και κρατήσεις στο 96602603.

Χορός // Visibility

Η Νέα Κίνηση διοργανώνει για δεύτερη συνεχή χρονιά το πρόγραμμα Visibility σε συνεργασία με το Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο. Το πρόγραμμα Visibility προσκαλεί παραστάσεις περφόρμανς και χορογραφικών έργων που δεν έχουν ως σήμερα παρουσιαστεί στην πόλη της Λευκωσίας, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους χορογράφους, χορευτές και περφόρμερ να προβάλλουν τη δουλειά τους, ώστε το κοινό της πόλης να παρακολουθήσει έργα τα οποία

δεν είχε την ευκαιρία να δει ακόμη εντός της πόλης. Πρόθεση της Ν.Κ. είναι να διευρύνει στο μέλλον το πρόγραμμα αυτό και σε άλλες πόλεις (Λεμεσό, Πάφο, Λάρνακα) που μπορούν να φιλοξενήσουν μια τέτοια διοργάνωση, στηρίζοντας έτσι την κινητικότητα και προβολή παραστάσεων σύγχρονου χορού και περφόρμανς. Είσοδος: 5 ευρώ. Οι παραστάσεις αρχίζουν στις 20:30. Πληροφορίες και κρατήσεις: 22781104, info@neakinisi.com, www.neakinisi.com.

Σατιρικό Θέατρο // Σοκολατοπεριπέτειες

Η Παιδική Σκηνή του Σατιρικού Θεάτρου θα παρουσιάσει φέτος το παιδικό έργο που έγραψαν η Μαρίνα Βρόντη και ο Βαλεντίνος Κόκκινος. Η σκηνοθεσία είναι του Μάριου Κακουλλά και η πρωτότυπη μουσική της Χριστίνας Αργύρη. Στα τριάντα τρία χρόνια λειτουργίας του το Σατιρικό Θέατρο παρουσιάζει κάθε χρόνο υψηλής αισθητικής παραστάσεις για παιδιά, με στόχο όχι απλώς να τα ψυχαγωγήσει, αλλά να φέρει σε επαφή τα παιδιά με σημαντικά κείμενα, να τους γνωρίσει την τέχνη του θεάτρου, να τα γαλουχήσει με σημαντικά μηνύματα και να καλλιεργήσει τη θεατρική παιδεία. Πιστό στο ραντεβού του και φέτος με τα νηπιαγωγεία δημοτικά και των δύο κύκλων, ετοι-

μασε, για τη θεατρική περίοδο 2016-2017, το έργο «Σοκολατοπεριπέτειες» των Μαρίνας Βρόντη και Βαλεντίνου Κόκκινου, εμπνευσμένο από το «Τσάρλι και το Εργοστάσιο Σοκολάτας» του Ρόαλντ Νταλ. Μια φαντασμαγορία χρωμάτων και μουσικής περιβάλλει όλη την παράσταση, ενώ προβολές με εξωτικά τοπία, δέντρα γεμάτα σοκολάτες και γλυκά, καταρράκτης από σοκολάτα, ένα γυάλινο ασανσέρ και οι μικροί νάνοι Τσόκο-Λόκο μεταφέρουν τους θεατές σε ονειρικούς κόσμους. Πρεμιέρα: σήμερα Κυριακή, 18 Σεπτεμβρίου. Παραστάσεις: Κάθε Κυριακή στις 10.30 το πρωί. Χώρος: Κεντρική Σκηνή Σατιρικού Θεάτρου. Κρατήσεις/Πληροφορίες: 22421609 και 22312940.

Διά Μουσείου Μάθηση

Το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας πιστεύοντας ακράδαντα στη «Διά Μουσείου Μάθηση» με όλη την ευρύτητα της, σχεδίασε πλούσιο πρόγραμμα σε τρία μέρη, τα οποία και αντιστοιχούν σε τρεις κατηγορίες εκδηλώσεων.

Το πρώτο μέρος παρουσιάζει το γενικό πρόγραμμα του Μουσείου, με το οποίο ανακοινώνονται οι νέες προγραμματιζόμενες εκθέσεις και άλλες εκδηλώσεις γενικού ενδιαφέροντος για το υπόλοιπο 2016. Σ' αυτό ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η φετινή επίσημη διάλεξη εις μνήμην Κωνσταντίνου Λεβέντη, με θέμα τον ιδιωτικό βίο της Ρωμαϊκής Ανατολής μέσα από ψηφιδωτές απεικονίσεις.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 θα πραγματοποιηθούν τα εγκαίνια της έκθεσης «Νύφες στο Λεβέντειο: παράδοση και μόδα από την Ελλάδα και την Κύπρο». Η έκθεση θα παρουσιάσει νυφικά φορέματα από τον ελλαδικό και κυπριακό χώρο μέχρι το 1974.

Για τον Δεκέμβριο του 2016 το Μουσείο αναγγέλλει έκθεση-έκπληξη με

σπάνιες κούκλες από τη συλλογή της Αλέκας Οικονόμου-Δημητριάδου.

Το δεύτερο μέρος παρουσιάζει ειδικό πρόγραμμα εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της τρέχουσας περιοδικής έκθεσης του Μουσείου «Της παράδοσης το νήμα: δαντέλες και δαντελωτά κεντήματα της Κύπρου». Περιλαμβάνει προβολή ντοκιμαντέρ, διαλέξεις και ειδικές ξεναγήσεις. Το ντοκιμαντέρ «Το Λευκαρίτικο Κέντημα: πριν χαθούν οι μνήμες» του Πασχάλη Παπαπέτρου, με επιστημονική σύμβουλο την ερευνήτρια Τζούλια Αστραίου-Χριστοφόρου και η διάλεξη της ερευνήτριας Αντρούλας Χατζηγιασεμλή «Λευκαρίτικο κέντημα: τέχνη και παράδοση», προτίθενται να ξεδιπλώσουν σε βάθος το νήμα της παράδοσης για το πολυσύνθετο δαντελωτό κέντημα του τόπου μας καθώς και η διάλεξη «Από το ξεφτιστό κέντημα στη δαντέλα: οι μεταφορτώσεις μιας τεχνικής» που θα δοθεί από την Ξένια Πολίτου, Επμελήτρια Συλλογής Νεοελληνικού Πολιτισμού του Μουσείου Μπενάκη

Το τρίτο μέρος έχει τίτλο «Μάθηση, Δημιουργία και Παιχνίδι». Περιλαμβάνει

εκπαιδευτικές δραστηριότητες, εργαστήρια κεντητικής τέχνης, κεραμικής τέχνης, φωτογραφίας και ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα αφιερωμένα σε οικογένειες με παιδιά αλλά και σε σχολικές ομάδες. Ο Οκτώβριος, ως μήνας εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο Λεβέντειο Μουσείο, έχει γίνει θεσμός μετά την περσινή επιτυχία. Φέτος το πρόγραμμα έχει εμπλουτιστεί με εργαστήρια φωτογραφίας, πλούι και κεντητικής. Η έναρξη θα πραγματοποιηθεί στις 2 Οκτωβρίου 2016, 10:30, με το νέο ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για οικογένειες με παιδιά «Η Λήδρα, ο Λέδρος και ο θαυμαστός κόσμος των δαντελωτών κεντημάτων». Όλες οι εκδηλώσεις και προγράμματα του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου Λευκωσίας προσφέρονται δωρεάν στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτιστικής και εκπαιδευτικής του προσφοράς.

Περισσότερες πληροφορίες: +357 22661474, 22661475 info@leventismuseum.org.cy Facebook: Leventis.Museum Ιστοσελίδα: leventismuseum.org.cy, ή ιστοσελίδα του Δήμου Λευκωσίας

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Αλεξάνδρα Μπακονίκα «Η ερωτική σχολή μίας ποιήτριας»

Παρουσίαση // «Για ήττες και προδοσίες που πληθαίνουν/και απανωτά μου δίνουν κτυπήματα,/σε εγρήγορση βρίσκομαι/να εντοπίσω, να πετάξω από τους στίχους μου/μελοδραματισμούς, ασάφειες και μισές αλήθειες»

Είναι γνωστό στον χώρο των ποιητών-δημιουργών, που συχνά πυκνά σχολιάζουν παρασκηνιακά ή ανοικτά κι ελεύθερα το σινάφι, πως η επίσημη κριτική στον ελληνικό χώρο δεν φημίζεται για τα αντανάκλαστικά της. Εξαιρώ, φυσικά, την Κύπρο: είμαι πλέον πεπεισμένος για τις πρακτικές της αναφυλαξίας -μιας ελεεινής κάμπας- που χρόνια ασκούν ακατονόμαστοι/ακατονόμαστες στο «χαλλουμόνησο», για να μην γράψω κάτι άλλο κι έχουμε θέμα με λιβέλους. Άραγε, ποιος κριτικός, λοιπόν, λογοτεχνίας διακυβεύει την «ανάιρεση-ανακοπή-έφεση-αναθεώρηση-αναψηλάφηση» (έτσι για να χρησιμοποιήσω και νομικούς όρους, που αφορούν στα ένδικα μέσα) της «Ερωτικής Σχολής της Θεσσαλονίκης» (Νίκος-Αλέξης Ασλάνογλου, Γιώργος Ιωάννου, Ντίνος Χριστιανόπουλος), αποδίδοντας -και σθεναρά κατοχυρώνοντας- την (απαραίτητη η επανάληψη) «Ερωτική Σχολή» της Αλεξάνδρας Μπακονίκα; Κι αυτό το ρωτώ, χωρίς να υποβιβάζω το έργο των προαναφερθέντων ποιητών. Τουναντίον, μάλιστα, εκτιμώ το σημαντικό έργο τους και με τη σειρά που τους αναφέρω. Κι αν ο ομοφυλοφιλικός ερωτισμός που αντιπροσωπεύουν οι τρεις Θεσσαλονικείς ποιητές είναι ο ένας πόλος ενός μαγνήτη, ο άλλος είναι, αδιπραγμάτευτα για τον γράφοντα, αυτός του ετεροφυλοφιλικού ερωτισμού της κυρίας Μπακονίκα.

Θυμάμαι, πριν δυο-τρία χρόνια (θέλω να σας «γελάσω»), η κυρία Μπακονίκα, είχε επισκεφτεί το νησί (μαζί με άλλους δημιουργούς της Θεσσαλονίκης) προσκεκλημένη από την Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου. Σαφέστατα η παρουσία της πέρασε στο ντούκου. Κάτι καζοφωτογραφίες, κάτι επιδερμικά δελτία Τύπου, κάτι, εικάζω, παραδόσιμα τραπεζώματα των κουμπάρων συμπατριωτών μου. Καλά, όσον αφορά στην ποίηση και ιδιαίτερα στην ποίηση της κυρίας Μπακονίκα, ένας Θεός ή διάβολος ξέρει αν έχουν «ενσκήψει» οι δήθεν επαίοντες σ' αυτήν.

Κι επειδή το πνεύμα των γραμμάτων που χαράζω, μέσα απ' αυτήν τη στήλη, εύδρομα πλέει για άλλη μια φορά συγκρουσιακά... δεν έχω να κρύψω κάτι: Την κυρία Μπακονίκα τη γνωρίζω προσωπικά. Με τιμά χρόνια (ακριβώς δέκα), με την ποίησή της, με την αποστολή βιβλίων της (που έχει αντιληφθεί ότι δεν θα βρεθούν κάποια στιγμή στις προθήκες παλαιοβιβλιοπωλείων), με τις επιστολές της, με τις πολύτιμες αφιερώσεις της. Και πάντα η συνομιλία μας, εάν τύχει και της τηλεφωνήσω ή της στείλω ηλεκτρονι-

κό μήνυμα, πάντα στον πληθυντικό ευγενείας που μόνο μία ατόφια Ελληνίδα από «γαλάζιο κοίτασμα» κι από πηγή... αντιλαμβάνεται πως πρέπει να χειριστεί. Μάλιστα, όταν της είπα πόσο με ενόχλησε που δεν μου τηλεφώνησε όταν βρέθηκε στη Λευκωσία, δεν δίστασε να μου πει πως: «Έχετε δίκαιο, κύριε Ρεούσης» (ναι, ο Ρεούσης είναι ο Παπαθανασίου και ο Παπαθανασίου ο Ρεούσης).

As είναι, γράμματα ψείρες για τους/τις (λογοκρισία)ψυχους/(λογοκρισία) ψυχες δημιουργούς της νήσου. Εδώ, μιλάω για και με την Ποίηση της κυρίας Μπακονίκα. Έτσι, «κωμπλατώντας» θα σας εκθέσω κάποια εργοβιογραφικά της στοιχεία και στη συνέχεια θα «αγκυροβολήσω», όσο μου επιτρέπει ο αριθμός των λέξεων που δεσμεύομαι να καλύ-

Curriculum Vitae in brevis

Γεννήθηκε το 1951 στη Θεσσαλονίκη, όπου και ζει. Σπούδασε δύο χρόνια στην Ιατρική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, χωρίς να ολοκληρώσει τις σπουδές της. Εργάστηκε ως καθηγήτρια Αγγλικών. Πρώτη φορά δημοσίευσε ποιήματά της στο περιοδικό «Διαγώνιος» το 1983. Είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων, καθώς και της Εταιρείας Λογοτεχνών Θεσσαλονίκης.

Ποιήματά της δημοσιεύθηκαν στα περιοδικά: «Τραμ», «Παρατηρητής», «Εντευκτήριο», «Λέξη», «Ενεκεν», «Παρέμβαση», «Πανδώρα», «Ρεύματα», «δέκατα», «Πάρδος», «Γραφή». Το έργο της παρουσιάστηκε στο Συμπόσιο Ποίησης στην Πάτρα το 1994. Επίσης, το 1996 προσκεκλημένη από το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού στο Λονδίνο

πω κάθε Κυριακή, σε κάθε μία από τις ποιητικές της συλλογές-ντισίδες. Κι αυτό, πάντα με τον απαραίτητο κανόνα (που βάζω τον ορθόδοξο χριστιανικό Σταυρό μου να τηρήσω) του Οδυσσέα Ελύτη: «Το φάσμα ωστόσο του εξοπλισμένου με νυστέρια δοκιμογράφου, που εξοντώνει το πλάσμα που αγαπά μόνο και μόνο για να του κάνει ανατομία, έφτανε για να με σταματήσει».

Φυσικά, η κυρία Μπακονίκα δεν έχει ανάγκη από τα γραφόμενά μου. Έχουν γράψει, ασχοληθεί και συνεχίζουν να το πράττουν άλλοι/άλλες για την περίπτωση της. Τη φρυκτωρία μου -που συντηρώ ως κόρη οφθαλμού- ανάβω, κι ένα μήνυμα... ελεύθερο... τής, από ψυχής, στέλνω... από το έσοχατούτο «ημισελνιασμένος» ή «ημισέλινο» ελληνικό νησί. As θυμηθώ, πριν προχωρήσω, κι αυτό που γράφτηκε -κάπου/κάπως/κάποτε- για τον Λόρκα: «Ο εθνισμός είναι μέσα στη φύση του δημιουργού, όχι μέσα στις προθέσεις του». Είμαι δύσκολος, απλός -όχι όμως συννηθισμένος-, ιδιόρρυθμος κι ακώνευτος άνθρωπος... άνθρωπος επαναλαμβάνω, πλάσμα... το ξέρω, κι εσείς αγαπητοί/αγαπητές αναγνώστες/αναγνώστριες... τ, ε!, τ;

μαζί με άλλους ομότεχνούς της, συμμετείχε στο Συμπόσιο για τη σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία, όπου και παρουσιάστηκε το έργο της. Εκτός από την αγγλική μετάφραση επιλεγμένων ποιημάτων της με τον τίτλο «Lovers and Lairs», που κυκλοφόρησε στο Νέο Δελχί, ποιήματά της έχουν μεταφραστεί στα γερμανικά, σουηδικά και αλβανικά.

Εργογραφία: «Ανοικτή Γραμμή», εκδ. Διαγώνιος, Θεσσαλονίκη, 1984, «Το Γυμνό Ζευγάρι», εκδ. Διαγώνιος, Θεσσαλονίκη, 1990, «Lovers and Lairs», Translated by R. Scorza, New Delhi, Samkaleen Prakashan, India, 1992, «Θείο Κορμί», εκδ. Διαγώνιος, Θεσσαλονίκη, 1994, «Μαυλιστικά», εκδ. Μπιλέτο, Παιανία, 1997, «Παρακαταθήκη Ηδυσάθειας», εκδ. Εντευκτηρίου, Θεσσαλονίκη, 2000, «Πεδίο πόθου», εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2005, «Ηδονή και Εξουσία», εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2009, «Το τραγικό και το Λημέρι των Αισθήσεων», εκδ. Σαιξπηρικών, Θεσσαλονίκη, 2012.

«Ανοικτή Γραμμή», 1984

Ποιήματα βιωμένα και χαραγμένα την περίοδο 1979-1983. Η ποιητής (για να θυμηθούμε και το «Εγώ, η άνθρωπος» της Ζωής Καρέλλη) παρατηρεί «Τα πο-

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

δύλατα» των ερωτευμένων, εισχωρεί κι εκτίθεται αβίαστα στην ερωτική ποίηση που αποφασίζει να -με διαβήτη και μοιρογνωμόνιο- χαράξει στην ίσαλο, «Ανοικτή Γραμμή» της. Πνεύμα καθαίο, λόγος καθαρόαιμα ερωτικός, γράμματα και λέξεις καθημερινές, αποκαλυπτικές αισθήσεις. Αφήνω τον Ρενέ Σαρ να μιλήσει για την πρώτη ποιητική συλλογή της Μπακονίκα: «Εδώ η αρσενική εικόνα ακούραστα κυνηγά τη θηλυκή, και το αντίθετο. Όταν καταφέρουν να συναντηθούν, εκεί είναι ο θάνατος του δημιουργού και η γέννηση του ποιητού» και «Κατά τη δύση, οι εκωματώσεις. Όλο και πιο πλατείς αρραβώνες βλεμμάτων». Σελίδα 29, ποίημα «Κινήσεις μέσα στην ομίχλη», οι δύο πρώτες στροφές: «Η υγρασία γίνεται πιο έντονη το πρωί/κάτι σαν πάχνη που θολώνει/όταν κοιτάξεις στον καθρέπτη/τις λεπτομέρειες και την ασκήμια που συνήθισες./Είναι βαριά τα λόγια, και πιο πολύ όταν οι άνθρωποι/γίνονται ανυπόφοροι,/κι είναι μια ζωή μετρημένη/που αλλάζει,/αν κι αυτό πρέπει κάποτε/να το αποδείξεις». Κι αυτό γιατί: «Δεν σε αφάνισε ο έρωτας./όταν για το κορμί βαθιά εντός μας/καταιγισμοί λυσομαχοούν.» (σελ. 28, ποίημα, «Η σύγκριση»).

«Το Γυμνό Ζευγάρι», 1990

Ποιήματα της περιόδου 1984-1987. Συνέχεια, συνέπεια, πειθαρχία... κι ακρείαστο το όνομα της δήτην θεάς του έρωτα «Αφροδίτης» -στο φινάλε ή στην αρχή, Θεά (με κεφαλαίο) για μένα η «Σαφρώ». «Το Γυμνό Ζευγάρι» είναι αυτό, κι αρκούμαι να σας μεταφέρω το ποίημα, «Το μολύβι», σελ. 39: «Ο περίεργος τρόπος που κρατάς/το μολύβι μ' ερεθίζει/Νιώθω την πίεσή σου στο χαρτί,/την αφή σου στην άκρη./Τα δάκτυλά σου έχουν υπόσταση/και σχήμα κι είναι μπλεγμένα/γύρω απ' το μολύβι/σαν τον πόθο που τρέφει/την ψυχή μου./Ακόμη κι όταν γράφεις χύνεται ορμή».

«Lovers and Lairs», 1992

Η δυσεύρετη ανθολογία της ποιήτριας στην αγγλική γλώσσα, τυπωμένη στο Νέο Δελχί. Ένα ποίημα στην αγγλική, μια και τα ελληνικά μας, ώρες-ώρες, σ' αυτόν τον τόπο αγγίζουν ή υπερβαίνουν τα όρια του σολοικισμού: «You want to startle me/You want to win me/So you mingle with your many friends./And from a corner where I can watch/You demonstrate how well you manage/And how well you distinguish yourself/With antics and talk./The heat which possesses your body is/For my pleasure tonight», page 43.

«Θείο Κορμί», 1994

Ποιήματα της περιόδου 1987-1990. Στρατοκόπος της εποχής της/μας, η Μπακονίκα, στην Ποίηση του Έρωτα, που 'ναι πολιτική, κοινωνική και πράξη. Τι να τα κάνεις τα τοπωνύμια, τα καλογολικά στοιχεία κι άλλα καζά ανέραστων φιλολογίσκων. Σελίδα 39, ποίημα, «Οι θαμνόνες στο στέκι»: «Σκαρφαλωμένο στην αρχή του δάσους/κάτω από ψάθες και πολύχρωμα λαμπρόνια/ήταν το στέκι που έχει θέα/το βουνό και τη θάλασσα./Με ανοιχτές αγκάλες με υποδέχτηκαν/όταν ανέβηκα-μαζί τους άρχισε η σύναξη της νύχτας./Εκεί στο πιο όμορφο μπαλκόνι, ήσουν και ήμουν η σάρκα που γυαλίζει/και υπο-

βάλλει- η σάρκα που εξευγενίζει/χαίρεται, και μαθαίνει να πεθαίνει».

«Μαυλιστικά», 1997

Τα περίφημα οκτασέλιδα των εκδόσεων «Μπιλιέτο». Οκτώ, μόλις, τα ποιήματα. Μόνο και μόνο οι τίτλοι των ποιημάτων της σχηματίζουν ένα μακροσκελή στίχο. Τεχνίτης της Ποίησης, η κυρία Μπακονίκα, που έχει ξεπεράσει κι αυτή την όποια τεχνική: «Μαυλιστικά συστέλλεται ημίφως στο επίκεντρο αγκάλιασμα διάπλαση παρένθεση η άλλη όψη». Κι ο άνδρας... «Παρένθεση»: «Με ρωτάει αν είναι φαντασιώσεις/ή βιώματα όσα ερωτικά καταγράφων/στα ποιήματά μου/κι αυτό σαν μία παρένθεση, καθώς διακριτικά με φλερτάρει. Ευχάριστα έρχεται η συμπεριφορά του, τονώνει τη φιλαρέσκιά μου», σελ. 7.

«Παρακαταθήκη Ηδονάθειας», 2000

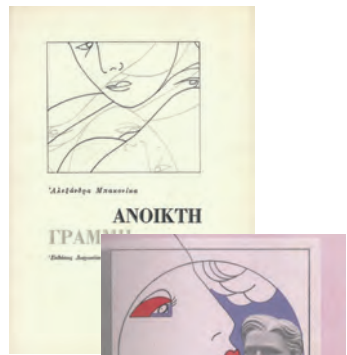
Αρχή νέου αιώνα. Δυναμικά εισέρχεται, κι έτοιμη... ένας «δουλεμένος, ο 'ταγιαρισμένος', όπως λένε, αδάμαντας...» (Οδυσσέας Ελύτης). Όχι για να αποστομώσει, όχι για να πικάρει, όχι για να εντυπωσιάσει... μονάχα η αλήθεια της πραγματικότητας και η πραγματικότητα της αλή-

ορθά γεωμετρημένα και στην ευθεία, με χάρακα ή ρήγλα και μολύβι: σελ. 7, «η στύση του κλεισμένη στο παντελόνι του/σκληρή σαν πέτρα»-σελ. 8, «Εξουσία μου η τόση ευνοία τους»-σελ. 12, «Βιβλία για έκδοση»-σελ. 14, «Λογαριασμό, τελικά, δίνει κανείς στον εαυτό του»-σελ. 15, ποίημα «Ανθρώπινη φύση», το παραθέτω ολόκληρο, μια και μου υπενθυμίζει τον τόπο που ζω: «Αναγκαστικά μέσα στο ίδιο περιβάλλον/τούς έζησα από κοντά/τη μοχθηρή και ανάλητη εργοπάθειά τους./τη μανία τους να καταδυναστεύουν άγρια./τα μυστικά τους εγκλήματα./Τέτοια καθάρματα»-σελ. 18, «από τις περιστάσεις η σχέση μας εφήμερη/και ήδη στο τέλος της, δύο βράδια πλαγιάσαμε μαζί/ότι έδωσε κι ό,τι πήρε ο καθένας./Από εκεί και πέρα ούτε σε ξέρω ούτε με ξέρεις»-σελ. 21, «Οι δυο μας στη βέσπα»-σελ. 22, «Μανιωδώς σε αποκρυπτογραφώ/η ιδιοσυγκρασία σου και τα μάτια σου ερωτοληπτα»-σελ. 25, «Απόψε για να γίνει κάτι, και για να με προσέξεις/πρέπει να σε ικετέψω και να προσέσω./να σου εξομολογηθώ την καύλα μου»-σελ. 41, «Οι άγριες φωνές τους ξέθαβαν βαθιά μου τραύματα/από αδυσώπητη βία και βαναυσότητα/που έχω υποστεί στη ζωή μου».

κρύβονται», «Τα χαμόγελα».

«Το Τραγικό και το Λημέρι των Αισθήσεων», 2012

Στο διαδίκτυο υπάρχει οπτικογραφημένη η παρουσίαση τού, μέχρι στιγμής, τελευταίου -είμαι σίγουρος όχι έσχατου- βιβλίου της κυρίας Μπακονίκας. Αναζητήστε το, ακούστε προσεκτικά τα λόγια της ποιήτριας. «Το τραγικό» αφορά στην κοινωνία «και το λημέρι των αισθήσεων» στο ερωτικό. Έτσι, για να πάψουν να λένε αυτοί που το 'χουν συνήθεια να τοποθετούν ταμπέλες, να κατηγοριοποιούν αβρόχοις ποσίν, να περιχαράκωνουν τους/τις ποιητές... στο «μαντρί» του «ακατοίκτου» νου τους. Οι στίχοι στην πρόταξη του κειμένου αυτού, είναι από το ποίημα, «Τα κτυπήματα», σελ. 26, και δεν, σαφώς, τοποθετήθηκαν εκεί τυχαία. Μάλλον δεν κατάφερα και πολλά, σ' αυτήν μου την εύδρομη πλεύση, στην ποίηση της κυρίας Μπακονίκα. Τι να καταφέρω, άλλωστε; Πάντως στις συλλογές-νησιά της έριξα/ρίχνω караβόσκοινο κι έδεσα/δένω στο ντόκο της Ποίησής της, και με την άγκυρά μου «φονικά» ριγμένη στα σπλάχνα μου. Δύο ποιήματά της παραθέτω, που το

θειας. Σελίδα 14, ποίημα «Πρόσωπο με πρόσωπο», καταληκτικός στίχος: «Συνειδητά οδηγούμαι στο ίδιο μοτίβο στα ποιήματά μου». Σελίδα 40, ποίημα «Δεξίωση», που το αφιερώνω στις κάλπισσες ποιήτριες της νήσου: «Καυλόφλογα μου προκαλείς/όπως στέκεσαι δίπλα μου,/και σαν μπουρλότο με διαπερνάει./Οι πόρτες μας στο ξενοδοχείο είναι κοντά,/έλα στο δωμάτιό μου το βράδυ/να γίνουμε ζευγάρι./Της το ψιθύρισε στη λαμπρή δεξίωση/όπου ήταν προσκαλεσμένοι ως τιμώμενα πρόσωπα,/κι έπρεπε να συναντήσουν/σοβαροφανείς διπλωμάτες, τραπεζιτικούς/κι άλλα επιφανή μέλη της κοινότητας».

«Πεδίο Πόθου», 2005

Η επαφή μου, μ' αυτό το βιβλίο της κυρίας Μπακονίκας, σηματοδοτεί και την αρχή της βαθιά ποιητικής κι ανθρώπινης επικοινωνίας μας. Είχε την καλοσύνη να μου το ταχυδρομήσει, από τη Θεσσαλονίκη, τον Δεκέμβριο του 2006. Έτσι, σχεδόν δέκα χρόνια από τότε, το μόνο που επιτρέπω στον εαυτό μου είναι να καταγράψω ό,τι έχω υπογραμμίσει,

«Ηδονή και Εξουσία», 2009

Αρχή η εικόνα του εξώφυλλου, πίνακας του Egon Schiele: «Female nude lying on her stomach». Κι είναι, αν με ρωτάς: «Klimt ή Schiele;»... Schiele! Κάτι σαν το: «Θεοδωράκης ή Χατζιδάκις;»... Χατζιδάκις! Τους τίτλους, μόνο, των τριάντα έξι ποιημάτων παραθέτω από τον πίνακα περιεχομένων, κι αυτό γιατί κι οι τίτλοι, στίχοι είναι... ποίημα, σχηματίζουν: «Σάββατο πρωί», «Εφοδος», «Οι αποχρώσεις», «Μετάνοιες», «Το παιχνίδισμα», «Το γεγονός», «Τα ξεσπάσματα», «Αντιζηλία», «Το χαρτομάντιλο», «Βακχικό παραλήρημα», «Το Μάθημα», «Λίγες ώρες», «Διαπάλη», «Η περίπτωση», «Χαρακτήρας», «Τα δεδομένα», «Εμφάνιση», «Γιορτή», «Πάθος», «Ξεχώριζε», «Καλοκαίρι 1985», «Εκ των πραγμάτων», «Σκηνικό», «Δωμάτιο σε πανσιόν», «Τοπογραφία», «Μυστικά θέματα», «Επιθετικότητα», «Στην πορεία του χρόνου», «Η σχέση με τον χώρο», «Ο κόσμος στο χτένι», «Όσο ποτέ άλλοτε», «Ζευγάρι», «Το υπόστρωμα», «Η Αλβανίδα», «Όσα δεν

πρώτο μάς αφορά άμεσα και το δεύτερο -εάν άλλαζε το αρσενικό γένος σε θηλυκό- το αφιερώνω σε μια καρδιά-αγκινάρα, μιας κόρης που μου 'χει στοιχειώσει την ΨΥΧΗ.

Σελίδα 27, ποίημα, «Τα κεράσια»: «Λόγια μιας μετανάστριας από τη Γεωργία:/ Δούλευα μέρα νύχτα στο σπίτι μιας ηλικιωμένης./Μαρτύρησα εκεί μέσα,/συνεχώς με ταπεινώνε./Όσο κι αν το βγάω από το μυαλό μου επανέρχεται./Θυμάμαι πήρε κεράσια σ' ένα πιάτο για να φάει,/άφηνε στην άκρη τα μαραμένα./Αυτά είναι δικά σου», μου είπε, όταν τελείωσε,/δείχνοντας τα μαραμένα, τα σχεδόν σκάρτα που έμειναν./Ταπεινώση από μέρα σε μέρα».

Σελίδα 45, ποίημα, «Βιτρίνα»: «Πέρασες μπροστά από την ομίγυρη/και άρχισες τα χαμόγελα,/τις χειραψίες με όλους,/μοίραζες φιλοφρονήσεις/-τόσο ευγενικός και εγκάρδιος./Για μένα αυτά τα χαμόγελα και οι διαχύσεις σου/ψεύτικη βιτρίνα./Μόνο εγώ ήξερα τις κατάπτυστες αθλιότητές σου,/και τι στυγνό μούτρο ήσουν./Να έφευγες αμέσως, να εξαφανιζόσουν».

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Alejandra Pizarnik: «Δέντρο της Αρτέμιδος»

Ενατενίσεις // «Εδώ ζούμε με το ένα χέρι στον λαιμό. Ότι τίποτα δεν είναι δυνατό ήδη το γνώριζαν εκείνοι που ανακάλυψαν βροχές και έπλεξαν λέξεις με την οδύνη της απουσίας. Γι' αυτό στις προσευχές τους υπήρχε ένας ήχος χειρών ερωτευμένων με την ομίχλη»

Η μεγάλη αυτήν Ποιήτρια της Αργεντινής μου την έδειξαν οι μεταφράσεις των κυρίων Βασίλη Λαλιώτη και Στάθη Ιντζέ. Όποιοι σίχτοι εγκιβωτιστούν στο κείμενο τούτο, είναι από τις μεταφράσεις του δεύτερου. Έντονη η παρουσία της στο διαδίκτυο και στην ελληνική γλώσσα, μεταφρασμένη, εκτός από τους προαναφερθέντες ποιητές-μεταφραστές, κι από άλλους/άλλες Έλληνες/Ελληνίδες... τουλάχιστον με το δεξί χέρι ακουμπισμένο στην καρδιά. Ο γράφων, ντρέπεται, και δεν τον κρύβει, που την ανακάλυψε σχετικά πρόσφατα. Ας είναι, πριν περάσω στα ελάχιστα που έχω να πληκτρολογήσω/αντιγράψω/γράψω, θέλω να ευχαριστήσω δημόσια τον κύριο Στάθη Ιντζέ (μεταφραστή και συνεκδότη των εκδόσεων «θράκα», μαζί με τον κύριο Θάνο Γώγο), που είχε την καλοσύνη τον Απρίλιο του 2016 να μου ταχυδρομήσει τη δεύτερη έκδοση των μεταφράσεών του σε ποιήματα της Πισαρνίκ (εκδόσεις «θράκα», Λάρισα, Μάρτιος 2016). Ο κύριος Ιντζές μεταφράζει, στον πολύτιμο αυτόν τόμο, των μόλις 78 σελίδων και σε μικρό σχήμα, τα ποιήματα, «Μόνο μια αγάπη» και «Μακρινή απόσταση» από την ενότητα, «Ένα σημάδι στη σκιά σου» και επιλογές από τις ποιητικές συλλογές, «Η πιο ξένη γη» (1955), «Η τελευταία αθωότητα» (1956), «Οι χαμένες περιπέτειες» (1958), «Το δέντρο της Αρτέμιδος» (1962) -απ' όπου και οι σίχτοι της πρόταξης-, «Τα έργα και οι νύχτες» (1965), όπως επίσης και ποιήματα που δεν περιλαμβάνονται σε βιβλία της περιόδου, 1956-1960.

«Μια εγκατάλειψη σε εκκρεμότητα»

Η Αλεξάντρα Πισαρνίκ είναι μυθικό πρόσωπο της ισπανόφωνης ποίησης. Αυτόχειρας στα 36 της. Η ζωή της είναι δύσκολη, περιπετειώδης και συναρπαστική. Ζει στο Παρίσι, ασπάζεται τους υπερρεαλιστές, ακροβατεί πάντοτε ανάμεσα σε μια ορατή γραμμή ζωής και θανάτου. Το 1962 δημοσιεύει το ποιητικό βιβλίο «Árbol de Diana» («Δέντρο της Αρτέμιδος»), το οποίο προλογίζει ο Οκτάβιο Παζ, τον καιρό που η ποιήτρια γνωρίζει τον Χούλιο Κορτάσαρ, με τον οποίο θα παραμείνει φίλη έως τον θάνατό της. Το «Δέντρο της Αρτέμιδος» θεωρείται το καλύτερο βιβλίο της, στο οποίο καταθέτει τις εντονότερες ποιητικές της εικόνες. Ο Οκτάβιο Παζ στην παρουσίαση είναι σύντομος, όπως αρμόζει σε μια ποιητική συλλογή τριάντα οκτώ μικρών και άπιτων ποιημάτων.

Το έργο της Πισαρνίκ κινείται γύρω από δύο θέματα που αποτελούν πυλώνες των κειμένων της. Η πιθανότητα της

παραφροσύνης και η ιδέα της αυτοκτονίας. Και τα δυο παίρνουνε σάρκα και οστά στο τέλος της ζωής της. Οι σύντομες περίοδοι κατά τις οποίες υπήρξε τρώφιμος ψυχιατρείου και κάποια σημεία της γραφής της, αποτελούν την απόδειξη, σύμφωνα με κάποιους μελετητές του έργου της. Για κάποιους άλλους, αυτό που ουσιαστικά πράττει η Πισαρνίκ είναι ότι δημιουργεί μια ποιητική εικόνα για την τρομερή πραγματικότητα του θανάτου, κάτι που της επιτρέπει να ξεφύγει από τη ζωή και δικαιώνει την πράξη της εύρεσης ενός μέρους με τη μεγαλύτερη δυνατό ελευθερία και αθανασία.

Η Αλεξάντρα Πισαρνίκ ήταν κόρη μεταναστών από την Ανατολική Ευρώπη με εβραϊκή καταγωγή. Γεννήθηκε λίγο μετά την άφιξή τους στο Μπουένος Άιρες, στις 29 Απριλίου του 1936. Το πραγματικό της όνομα ήταν Φλόρα. Υπέγραψε το πρώτο της βιβλίο ως Φλόρα Αλεξάντρα Πισαρνίκ. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί συγγενείς της ήταν θύματα του Ολοκαυτώματος, ενώ οι υπόλοιποι φυγαδεύτηκαν από την Ευρώπη. Ήταν κάτι που θα έπαιζε ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα της

ποιήτριας, ενώ ωρίμαζε.

Σπούδασε Φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο του Μπουένος Άιρες και ζωγραφική πλάι στον Χουάν Πλάνας. Έζησε στο Παρίσι μεταξύ 1960-1964, όπου εργάστηκε για το περιοδικό «Τετράδια». Μετέφρασε Αρτό, Μισό και Μπονφουά και δημοσίευσε ποιήματα και δοκίμια. Κατά την επιστροφή της στο Μπουένος Άιρες δημοσιεύει τέσσερις ποιητικές συλλογές. Το 1969 λαμβάνει την υποτροφία «Guggenheim» και το 1971 την υποτροφία «Fulbright». Μήπως, σύντομα, αντιλήφθηκε τον... «δεσμευτικό» (sic)... ρόλο που διαδραματίζουν όχι πάντα φωτεινό, τα προαναφερθέντα ιδρύματα στο παγκόσμιο στερέωμα; Πάντως, στις 25 Σεπτεμβρίου του 1972, ενώ περνούσε ένα σαββατοκύριακο μακριά από την ψυχιατρική κλινική της οποίας ήταν τρώφιμος, η Πισαρνίκ έβαλε τέλος στη ζωή της με υπερβολική δόση Σεκοβάλ. Κλείνω αυτήν τη σύντομη αναφορά στην κορυφαία ποιήτρια, Αλεξάντρα Πισαρνίκ, με το ποίημα, «Περιμένοντας το σκοτάδι», από τη συλλογή της, «Η τελευταία αθωότητα», στη μετάφραση, όπως αναφέρθηκε, του κυρίου Στάθη Ιντζέ.

«Περιμένοντας το σκοτάδι»

Εκείνη η στιγμή που δεν ξεκνείται,
Τόσο κενή παρατημένη απ' τις σκιές,
Τόσο κενή απαρνημένη απ' τα ρολόγια,
Εκείνη η θλιβερή στιγμή που υιοθετήθηκε από τη στοργή μου,
Ξεγυμνωμένη ξεγυμνωμένη από αίματα φτερών,
Δίχως μάτια να θυμούνται τις αγωνίες του παρελθόντος,
Δίχως κείλη να συλλέγουν τον χυμό των θηριωδιών
Χαμένων στο τραγούδι των παγωμένων καμπαριών.

Φύλαξέ την τυφλή κόρη της ψυχής,
Ρίξε της τα σγουρά από τη φωτιά μαλλιά σου,
Αγκάλιασέ τη μικρό άγαλμα του τρόμου.
Φανέρωσέ τη στον κόσμο που σφαδάζεται στα πόδια σου,
Στα πόδια σου όπου πεθαίνουν τα χελιδόνια
Που τρέμουν απ' το φόβο στη σκέψη του μέλλοντος.
Πες της ότι οι ψίθυροι της θάλασσας
Ραίνουν τις μοναδικές λέξεις
Για τις οποίες αξίζει να ζεις.

Αλλά εκείνη η ιδρωμένη απ' το τίποτα στιγμή,
Ζαρωμένη στη σπηλιά του πεπρωμένου
Δίχως χέρια να πει ποτέ,
Δίχως χέρια να χαρίσει πεταλούδες
Στα νεκρά παιδιά.

Θάνατος Μικρούτσικος - Μίλτος Πασχαλίδης

Κλισέ κι εκπλήξεις στο Κούριο

Κατοπεύσεις // «Ο μουσικός θίασος και οι ρήτορές του έμοιαζαν να αποτελούν μέρος μιας προχειροστημένης υπόθεσης... Εξαιρεση ο Θύμιος Παπαδόπουλος στα πνευστά, που κάνει το κλαρίνο να κλαίει, το σαξόφωνο να σπαράζει και το φλάουτο να χορεύει μπροστά στα μάτια σου»

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΙΧΑΛΑΡΟΣ
michalarosch@sigmalive.com

Η αναγγελία της κοινής συναυλίας του Θάνου Μικρούτσικου με τον Μίλτο Πασχαλίδη στο αρχαίο θέατρο του Κουρίου στη Λεμεσό ήταν πολλά υποσχόμενη, από πολλές απόψεις. Αφενός, ο μεγαλύτερος εν ενεργεία συνθέτης της νεότερης ελληνικής μουσικής, ο οποίος έχει γράψει μερικά από τα συγκλονιστικότερα τραγούδια που καθόρισαν την ελληνική κουλτούρα τα τελευταία τριάντα χρόνια, βρίσκεται επί σκηνής με έναν αξιόλογο τραγουδοποιό που, αν μη τι άλλο, έχει δώσει ένα καλό στίγμα στα είκοσι χρόνια παρουσίας του. Εξάλλου, μιλώντας στη «Σημερινή» πριν από μερικούς μήνες, ο Μικρούτσικος είχε ανακοινώσει τη συνεργασία του για το φετινό καλοκαίρι με τον Πασχαλίδη, λέγοντας μάλιστα ότι ενδέχεται αυτή να καταλήξει και σε μια δισκογραφική συνεργασία, πράγμα που εν τέλει δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα, τουλάχιστον όχι άμεσα.

Αφετέρου, το εγχείρημα μια τέτοια συνεργασία να «παίξει» στο Κούριο αναβάθμιζε τουλάχιστον εντός μιας συναυλίας, σε παράσταση. Λίγο η ενέργεια του θεάτρου, λίγο η φόρτιση της εποχής, λίγο το υλικό των δύο που προδιέθετε για κάτι μεγάλο, μας ανέβασαν στον λόφο του θεάτρου, οπλισμένους με την πεποίθηση ότι πάμε να αδράξουμε το βίωμα, σε μια εποχή που εν πολλοίς τα βιώματα συνεχώς χάνουν την αξία τους. Τα 18 ευρώ που δώσαμε για το εισιτήριο και η απόσταση από τη Λευκωσία δεν στάθηκαν ούτε κατά διάνοια εμπόδιο για κάτι τέτοιο. Τα φώτα λοιπόν πέφτουν και η σκοτεινιά της σκηνής βρίσκει τον Μικρούτσικο στο μικρούτσικο, λευκό, ηλεκτρονικό πιάνο που είχε στηθεί για τη συναυλία, να τραγουδάει με την χαρακτηριστική φωνή του «έβγαλε βρόμα η Ιστορία ότι ξοφλώσαμε/ γίναμε, λέει, το παρατάγιο στα ωραία άσματα/ και επιτέλους σκασμός οι ρήτορες πολύ μιλήσαμε/ στο εξής θα παίζουμε σ' αυτό τον θίασο μόνο ως φαντάσματα», με τον Πασχαλίδη να μπαίνει στο δεύτερο μισό του τραγουδιού για να ανεβάσει τον παλμό. Δεν ξέρω αν κάποιος που έβλεπε για πρώτη φορά τον συνθέτη ένιωσε το ίδιο άβολα με εμένα, αλλά η σκηνοθεσία ήταν εξαιρετικά «λίγη». Και ασφαλώς, κανείς μας δεν είχε την ψευδαίσθηση ότι επρόκειτο για θεατρική παράσταση, αλλά ο μουσικός θίασος και οι ρήτορές του έμοιαζαν να αποτελούν μέρος μιας προχειροστημένης υπόθεσης.

Κλισέ κι εκπλήξεις

Τα τραγούδια που ακούσαμε στο Κούριο ήταν μοιρασμένα ανάμεσα σε ευχάριστα κλισέ και ευχάριστες εκπλήξεις. Στις εκπλήξεις μπορεί κανείς να λογίσει κομμάτια όπως «Η ζωή των άλλων», «Όσο κρατάει ένας καφές» και «Προσπέκτους».

Στις εκπλήξεις επίσης πιστώνονται και μερικά περιστατικά, όπως ο περίπατος του Πασχαλίδη στην ορχήστρα του θεάτρου τραγουδώντας a capella τον «Ερωτόκριτο», η περιστασιακή ευδιαθεσία της ακορντεονίστριας Μιρέλλας Πάχου, η οποία κάποια στιγμή έστειλε χορό με τους ακροατές, ακόμα και η τόλμη του Μικρούτσικου να τραγουδήσει ένα μέρος από τις «Κακές συνήθειες». Στα κλισέ, μπορεί κανείς να βάλει ένα σωρό πράγματα. Τη μακρόσυρτη πανιστική, σχεδόν αυτοσχεδιαστική, εισαγωγή στο «Οι 7 νέοι στο s/s Cyrenia», την προβλεπόμενη παρατεταμένη υπόκλιση του συνθέτη μετά την ερμηνεία του τραγουδιού, τις μεγάλες παρλάτες που μεσολαβούσαν, με τον θάνατο Μικρούτσικου να επαινεί τους μουσικούς του και να προβαίνει σε πολιτικό σχολιασμό, αλλά και τα σταθερά τραγούδια όπως η «Ρόζα», το «Ερωτικό», το «Πάντα γελαστοί» και οι «Βυθισμένες άγκυρες». Κλισέ μεν, ευχάριστα δε, καθώς πρόκειται για τραγούδια που επί δεκαετίες έχουν γίνει κομμάτι του συλλογικού μας υποσυνειδήτου, είτε αντιλαμβάνομαστε τη βαρύτητα τους στις ζωές μας είτε όχι.

Ο σπουδαίος Θύμιος Παπαδόπουλος στα πνευστά

Όσον αφορά στους μουσικούς, η μπάντα του Θάνου Μικρούτσικου είναι πάντα καλοκουρδισμένη. Σίγουρα όμως δεν καταφέραμε να εκπλαγούμε ούτε με τις ενορχηστρώσεις, ούτε με την ερμηνευτική δεινότητα των μουσικών, πλην του πάντα εκπληκτικού Θύμιου Παπαδόπουλου στα πνευστά.

Ο συγκεκριμένος μουσικός, πέρα

από το σεμνό και συμπαθητικό προφίλ που έχει καλλιεργήσει παρά τα όποια επιτεύγματά του στο ελληνικό τραγούδι, είναι από εκείνους που δεν θα σου επιτρέψουν να πλήξεις με τα σόλο τους, στις γέφυρες και στις εισαγωγές των τραγουδιών. Είναι ο άνθρωπος που κάνει το κλαρίνο να κλαίει, το σαξόφωνο να σπαράζει και το φλάουτο να χορεύει μπροστά στα μάτια σου, ακόμα και αν το εν λόγω όργανο φτιάχτηκε για να το αντιλαμβάνεσαι με τα αφτιά και όχι με τα μάτια. Στη συγκεκριμένη συναυλία δε, ο Παπαδόπουλος έκανε το μουζούκι να μην λάμπει ούτε στιγμή διά της απουσίας του, παρά τα πολλά λαϊκά τραγούδια που περιέχονταν στο πρόγραμμα.

Δεν ξέρω αν το πολυφορεμένο «παρών» του Θάνου Μικρούτσικου, η χλιαρή παρουσία του Πασχαλίδη, η αδιάφορη συμμετοχή της Μιρέλλας Πάχου στο μεγαλύτερο κομμάτι του προγράμματος, ήταν αυτά που έκαναν τον κόσμο να μην γίνει «ένα» με όσα συντελέστηκαν στο Κούριο εκείνη τη νύχτα. Ούτε αν ήταν τελικά ο κόσμος, που έτυχε να μην είναι στα κέφια του. Πάντως το timing δεν ήταν καλό. Κι εξηγούμαι: είχα χρόνια να δω καλοκαιρινή συναυλία με τόσο μεγάλη απόσταση ανάμεσα στην ορχήστρα και το κοινό της, παρά τα λίγα «ανάλαφρα» ζεϊμπέκικα που άρχισαν να ξεπετάγονται στην ορχήστρα του θεάτρου σε κάποιες αναμενόμενες στιγμές, όπως η «Ρόζα». Ο κόσμος ήταν και δεν ήταν παρών.

Δύο νέα τραγούδια

Αξίζει να αναφέρουμε ότι ο Μίλτος Πασχαλίδης μάς χάρισε την ευκαιρία να ακούσουμε δύο νέα τραγούδια. Το ένα, με τίτλο «Ελιοματούσα», περιέχεται, όπως μας είπε, στην επόμενη δισκογραφική του δουλειά με τίτλο «Περσείδες», η οποία αναμένεται να κυκλοφορήσει τέλος Οκτωβρίου. Η άλλη ευκαιρία που μας δόθηκε όμως ήταν μεγαλύτερη. Πρόκειται για ένα τραγούδι σε στίχους του Άλκη Αλκαίου και σε μουσική του Μάριου Τόκα. Όπως δηλώνει ο καλλιτέχνης στο «Ηδύφωνο», το τραγούδι είναι επηρεασμένο από το παραδοσιακό κυπριακό «Τέσσερα τζια τέσσερα» και θα περιέχεται στην μεθεπόμενη εργασία του, η οποία αναμένεται να κυκλοφορήσει το 2017. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει, στο χειρόγραφο με τους στίχους που παρέδωσε ο Αλκαίος στον Πασχαλίδη, πριν ο πρώτος φύγει από τον μάταιο ετούτο κόσμο, έχει τίτλο «Φωλιά», αλλά κατά πάσα πιθανότητα στον δίσκο θα πάρει τον τίτλο «Ξερολιθιές», όπως δηλαδή το αποκαλούν οι φίλοι του Αλκαίου μεταξύ τους. Συνολικά το υλικό που ετοιμάζεται αποτελείται ως επί το πλείστον από ανέκδοτα τραγούδια, τα οποία ανέλαβε επιμεληθεί και να ερμηνεύσει ο Μίλτος Πασχαλίδης. Δεν ξέρω για τις «Περσείδες», πάντως εμείς αναμένουμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τη μεθεπόμενη δουλειά του τραγουδοποιού. Οδηγός μας όσα ακούσαμε στο Κούριο κι ελπίδα μας τα πεπραγμένα.

Ελιοματούσα

Στίχοι/ Μουσική: Μίλτος Πασχαλίδης

**Αν μου ζητούσες να νικήσω τους φόβους σου για να σε πείσω
Στα κύματα θα περπατούσα μόνο για σένα, ελιοματούσα.**

**Αν μου ζητούσες το φεγγάρι, κρυφά να το 'χεις μαξιλάρι
πάνω απ' τα αστέρια θα πετούσα μόνο για σένα, ελιοματούσα.**

**Κι όταν περάσουνε τα χρόνια κι έρθουν στις Πλάτρες τα αηδόνια
ίσως να δεις πως σ' αγαπούσα μόνον εσένα, ελιοματούσα.**

Ξερολιθιές (Φωλιά)

Στίχοι: Άλκη Αλκαίος
Μουσική: Μάριος Τόκας

**Κάποια Κυριακή του Μάρτη στις Ξερολιθιές
ρώτησα ένα λουλούδι και μου 'πε πως με θες**

**Μη ρωτάς πού ξημερώνω γιατί σ' το 'χω πει
ποτέ φωλιά δεν φτιάχνει το μοναχό πουλί**

**Δέξου της βροχής τα δώρα και της μοναξιάς
για να 'ρχεσαι τα κρύα βράδια και να μ' αγαπάς**

**Κάποια Κυριακή του Μάρτη στις Ξερολιθιές
ρώτησα ένα λουλούδι και μου 'πε πως με θες**

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Λεονάρντο Κρεμονίνι

«Οι Αυθάδειες του Ήλιου»

Συνέντευξη - Παρουσίαση // Το έργο ζωγράφων αυτής της εμβέλειας μοιραία επηρεάζει το διεθνές γίνεσθαι και κυρίως των νεότερων

ΑΓΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
anastasiou@simerini.com

Εξι χρόνια μετά τον θάνατο του μεγάλου εικαστικού Λεονάρντο Κρεμονίνι (1925-2010), το Ιστορικό Αρχείο και Μουσείο Ύδρας (ΓΑΚ / IAMY) διοργανώνει και παρουσιάζει από το Σάββατο, 3 Σεπτεμβρίου έως και τις 30 Οκτωβρίου 2016 την έκθεση με τίτλο «Οι Αυθάδειες του Ήλιου», με έργα του μεγάλου Ιταλού δημιουργού, σε επιμέλεια του Αλέξη Βερούκα. Πρόκειται για 38 έργα του εξαιρετικού αυτού Ιταλού καλλιτέχνη και σπουδαίου δασκάλου, που θεώρησε τη γνώση της ελληνικής ζωγραφικής ως ένα από τα μονοπίατα που τον οδήγησαν στην απόδοση της πραγματικότητας στο έργο του, στην καλλιτεχνική περιγραφή της αλήθειας των πραγμάτων και στην ουσία της απόδοσης των βιωμάτων του. Αυτό ακριβώς άλλωστε αποτύπωσε με την κριτική του ο Alain Jouffroy, γράφοντας για το έργο του Κρεμονίνι ότι πρόκειται για «το μεγαλύτερο ζωγραφικό μυθιστόρημα μέχρι σήμερα στην ερωτική σχέση του ατόμου με την πραγματικότητα...». Η σχέση του Κρεμονίνι με την Ελλάδα ενισχύθηκε στο Παρίσι από τους Έλληνες ζωγράφους που μαθήτευσαν στο εργαστήρι του, στην Ecole Nationale Supérieure des Beaux Arts: την Άννα Μαρία Τσακάλη, τον Εδουάρδο Σακαγιάν, τον Γιώργο Ρόρρη, τον Αλέξη Βερούκα, τον Στέφανο Δασκαλάκη, την Ειρήνη Ηλιοπούλου, τη Μαρία Φιλο-

πούλου, τη Βίκυ Χατζηλάκου, τον Κώστα Νταούλα, την Κέλλυ Μενδρινού, την Εβίτα Φρατζολά, και άλλους ακόμη Έλληνες καλλιτέχνες, ελεύθερους ακροατές των μαθημάτων του. Ο ίδιος έλεγε γι' αυτούς χαρακτηριστικά: «Οι Έλληνες μαθητές μου είχαν αφομοιώσει μια βαθιά ζωγραφική παράδοση, που μάλλον έλκει την καταγωγή της και από τη βυζαντινή αγιογραφία...». Ο ερχομός του στην Ύδρα τον γοήτευσε αληθινά και στο μοναδικό της φως, στο λιτό, δωρικό της τοπίο «είδε» και αντιπρόβαλε το δικό του αγαπημένο και βραχώδες νησί, την Παναρέα στη νότια Ιταλία... Εδώ, σ' αυτό το νησί, εκλήθη και πάλι, σ' αυτή την έκθεση της Ύδρας, την επιμέλεια της οποίας έχει αναλάβει, με πολλή αγάπη και σεβασμό για το έργο του δασκάλου του, ένας από τους μαθητές του, ο σπουδαίος εικαστικός Αλέξης Βερούκας. Τριάντα οκτώ συνολικά δημιουργίες του καλλιτέχνη, λάδια, ακουαρέλες και χαρακτηριστικά κομούν τους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου Ύδρας από τις 3 Σεπτεμβρίου, για να δοθεί η δυνατότητα στο φιλότεχνο κοινό να θαυμάσει από κοντά το έργο του Κρεμονίνι, έργο με χιλιάδες, εκτός των άλλων, φιλοσοφικές προεκτάσεις, φιλοτεχνημένο από έναν άνθρωπο που συνήθιζε να δημιουργεί υπακούοντας τις προσωπικές του καλλιτεχνικές επιταγές και να χαράζει τη δική του πορεία, χωρίς να νοιάζεται αν και κατά πόσο τον ακολουθεί το ρεύμα της εποχής του. Ο Κρεμονίνι «έπλεκε» και «έπλαθε» απλώνοντας σχήμα και χρώμα στους προβληματισμούς του. Ο παράξενος και διαχρονικός του κό-

σμος, ιδωμένος μέσα από τα έργα της έκθεσης αυτής, οι φορτωμένες με φως του ήλιου και συναίσθημα εικαστικές του αναζητήσεις, που πηγάζουν αναμφίβολα μέσα από την αναμόχλευση των μύχιων σκέψεών του και τη μετουσίωσή τους σε τέχνη μέσω της γραφίδας και του χρωστήρα του, έρχονται να σφραγίσουν για μία ακόμα φορά το καλλιτεχνικό μεγαλείο του δημιουργού. Και δίνεται στο φιλότεχνο κοινό, χωρίς άλλο, η δυνατότητα να πραγματοποιήσει, για όσον καιρό θα διαρκέσει η έκθεση, ένα ασυνήθιστο όμορφο, μαγευτικό και λαμπερό, μέσα από τις «Αυθάδειες του Ήλιου», ταξίδι! Επίσης στο νησί πραγματοποιήθηκε τριήμερο εκδηλώσεων αφιερωμένων στην ιταλική κουλτούρα (μουσική, κινηματογράφος, γεύση), που πλαισίωσε την έκθεση Κρεμονίνι και αποτέλεσε, εκτός από μια όαση χαράς, γεύσης και απόλαυσης, μία μικρή, μία ελάχιστη απότιση φόρου τιμής, αναγνώρισης και σεβασμού στο έργο του μεγάλου Ιταλού εικαστικού. Τη διοργάνωση της έκθεσης ανέλαβε η Ντίνα Αδαμοπούλου και την επιμέλεια ο Αλέξης Βερούκας.

Ακολουθεί συνέντευξη που έδωσε στο «Ηδύφωνο» ο ζωγράφος Αλέξης Βερούκας, μαθητής του σπουδαίου Ιταλού ζωγράφου, στα τέλη της δεκαετίας του 1980, ο οποίος ανέλαβε και την επιμέλεια της εν λόγω έκθεσης.

Η ανθολογική έκθεση τιτλοφορείται «Οι αυθάδειες του ήλιου», από τον τίτλο ενός έργου του Λεονάρντο Κρεμονίνι. Μπορείτε να μας πείτε ποιο το σκεπτικό πίσω από

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

την εν λόγω ανθολόγηση;

Επιθυμία μας ήταν, πέντε χρόνια μετά τον θάνατό του, να παρουσιάσουμε συγκεντρωμένα τα έργα του Λεονάρντο Κρεμονίνι που βρίσκονται σε ελληνικές συλλογές, είτε δικές του προσφορές στους μαθητές του είτε αγορές Ελλήνων που τον γνώρισαν, κυρίως με αφορμή το έργο των μαθητών του. Κατά καλή τύχη υπάρχουν σ' αυτό το σύνολο λίγα, αλλά ικανά δείγματα από τη δεκαετία του '50 έως σήμερα, που δίνουν, πιστεύω, μια καθαρή συνολική εικόνα για το έργο του. Ένας μόνο πίνακας απουσιάζει, που συμμετέχει τώρα στην έκθεση του μουσείου Φρυσίρα «Οι Απόντες».

Επίσης υπάρχουν κάποια μνημάτα κινητικότητας γύρω από το έργο του στη διεθνή σκηνή, με πρώτη τη μεγάλη αναδρομική του που ανοίγει στο Fairfield Museum στο Κονέκτικατ ο Αμερικανός συλλέκτης Robert Dreyfus, λίγες μέρες μετά τη δική μας, στις 7 Νοεμβρίου. Ο τρίτος λόγος είναι ότι σ' αυτό το μουσείο, που η διευθύντρια του κ. Αδαμοπούλου έχει καθιερώσει σαν χώρο εκθέσεων με πολύ αυστηρά κριτήρια ποιότητας με τις επιλογές της, δίνεται η ευκαιρία να ταξιδέψουν αυτά τα έργα στο περιβάλλον της Ύδρας, που έχει απόλυτη φυσική συνάφεια με αυτό της Παναρέας, το νησί της Ιταλίας όπου ο Κρεμονίνι διατηρούσε το ατελιέ του και εργαζόταν κατά τους θερινούς μήνες.

Είμαστε βέβαιοι ότι και εκείνος κοντά μας θα αισθανόταν ευτυχής με την έκθεση.

Η πρώτη επαφή που είχε με την ΕΛ-

Ο Αλέξης Βερούκας

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1968. Το 1985 παρακολούθησε το εργαστήριο γραφικών τεχνών στη Λωζάννη.

Από το 1986 έως το 1988 σπούδασε Ιστορία της Τέχνης στο Institut d'Art et d'Archeologie, Σορβόννη, Paris IV.

Από το 1988 έως το 1993 σπούδασε ζωγραφική (εργαστήριο Leonardo Cremonini) και λιθογραφία (εργαστήριο Abraham Hadad) στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ENSB-A) του Παρισιού.

λάδα ήταν μέσω των Ελλήνων ζωγράφων που μαθήτευσαν στο εργαστήρι του, ή μήπως υπήρχε κάποιο προηγούμενο ερέθισμα;

Πριν βρεθεί να διευθύνει το εργαστήριο ζωγραφικής στην Beaux-Arts, και μέσα από τα ταξίδια του στη χώρα μας, γνώριζε πολύ καλά τη βυζαντινή τέχνη και την εικονογραφική παράδοση του ελληνικού χώρου. Γνώριζε επίσης καλά τον Γιάννη Τσαρούχη και το έργο του - με τον οποίον είχαν τον ίδιο έμπορο στο Παρίσι, τον Claude Bernard - τον Δημήτρη Μυταρά, του άρεσε επίσης πολύ ο Χρόνης Μπότσογλου - θυμάμαι όταν πρωτοείδε έργα του. Είχε λοιπόν μια εικόνα για την ταυτότητά μας. Μετά βρεθήκαμε 13-14 Έλληνες πλέον μαθητές του! Ήταν ένα φαινόμενο, νομίζω, ανεπανάληπτο.

Από τη δική σας εμπειρία με τον καλλιτέχνη, θα μπορούσατε να μας πείτε κάποια στοιχεία για τη σχέση που ανέπτυξε με τους μαθητές του;

Δανειζόμενος συχνά τη γλώσσα των ψυχαναλυτών, προσπάθησε στον κάθε μαθητή του, με χειρουργική υπομονή και πατρική καρτερία, να ενεργοποιήσει την ενδοσκοπήση που θα τον έκανε να αναλάβει την πρωτοβουλία, με τα δικά του χρωμοσώματα, να δώσει τις απαντήσεις στα βασανιστικά ερωτήματα της τέχνης και της ίδιας της ύπαρξής του, ως καλλιτέχνης. Ήταν πάντα δίπλα μας σαν συνάδελφος, αλλά και συνεχώς απέναντί μας σαν κριτής. Είχε την αγωνία να μη χάσουμε στάλα από την αρχική μας επιθυμία και αφοσίωση στη δουλειά.

Μια που η σχέση του Κρεμονίνι ήταν στενή με την Ελλάδα, θεωρείτε ότι άφησε το στίγμα του στην τέχνη της ζωγραφικής εκεί, επηρεάζοντας ενδεχομένως άλλους καλλιτέχνες του χώρου;

Νομίζω ότι το έργο ζωγράφων αυτής της εμβέλειας μοιραία επηρεάζει το διεθνές γίνεσθαι και κυρίως των νεότερων. Ειδικότερα για την Ελλάδα, όπου το έργο του είχε και καλούς αγωγούς τόσοι Έλληνες μαθητές του, αναπόφευκτη συνέπεια ήταν η εμφάνιση επιρροών, τεχνοτροπιών, μορφολογικών στοιχείων που έρχονται και θα επανέρχονται στη ζωγραφική που παράγεται στον ελληνικό χώρο, έλκοντας την καταγωγή τους από το έργο του Λεονάρντο Κρεμονίνι.

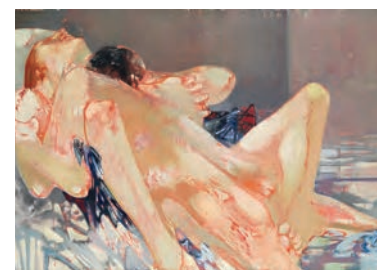
Πληροφορίες:

3 Σεπτεμβρίου-30 Οκτωβρίου
Ιστορικό Αρχείο - Μουσείο Ύδρας, λιμάνι Ύδρας.

Ώρες λειτουργίας: καθημερινά 09:00-16:00, 19:30-21:30.

Τηλ: 22980-52355/ 22980-54142
E-mail: mail@gak-ydras.att.sch.gr

Web: www.iamy.gr

ART AERI LTD

Ηρόδοτος

Ο Ηρόδοτος (485 - 421/415 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας ιστορικός, περιηγητής και γεωγράφος. Το

μόνο έργο που έχει συγγράψει φαίνεται να είναι οι «Ιστορίες». Πρόκειται για ένα αρχείο της ιστορίας σχετικά με τους πολέμους μεταξύ Ελλήνων και Περσών, συμπεριλαμβανομένων πλούσιων γεωγραφικών και εθνογραφικών πληροφοριών. Πέρα από τη σπουδαιότητα του Ηρόδοτου ως ιστορικού, λίγα είναι γνωστά για την προσωπική του ζωή. Ο Ηρόδοτος χαρακτηρίστηκε για πρώτη φορά από τον Κικέρωνα ως Πατέρας της Ιστορίας. Στο έργο του φαίνεται επίσης να ασχολήθηκε με τη γεωλογία, τη βοτανική, τη χημεία και την ιατρική. Γεννήθηκε στην Αλικαρνασσό. Προερχόταν από εύπορη και φιλομαθή οικογένεια και ανατράφηκε σ' ένα περιβάλλον σεβασμού του Ομήρου και παλαιών θρύλων. Έμεινε αρκετά χρόνια στην Αθήνα, όπου συνδέθηκε φιλικά με τους μεγάλους άνδρες της εποχής εκείνης, τον Περικλή και τον Σοφοκλή. Μαζί με τον Πρωταγόρα ίδρυσαν περί το 443 την αποικία των Θουρίων στην κάτω Ιταλία. Ταξίδεψε σε πολλά μέρη, επισκέφτηκε και περιέγραψε λαούς που κατοικούσαν σε περιοχές του τότε γνωστού κόσμου. Από τα βιβλία του αντλούνται περιγραφές για τους Αιγύπτιους, τους Σκύθες κ.ά. Ο Ηρόδοτος έζησε για κάποιο διάστημα στην αυλή του βασιλιά της Μακεδονίας, Αλέξανδρου Α'. Λόγω των εμπορικών σχέσεων που είχε συνάψει η Σάμος με τη Λιβύη, ο Ηρόδοτος ωθήθηκε να την επισκεφτεί περίπου το 460 π.Χ. Από αυτό το ταξίδι διασώζεται ο μύθος των Βατιδάων βασιλέων. Ωστόσο, το ταξίδι που βοήθησε τον συγγραφέα να αναπτύξει το πνεύμα του ήταν αυτό στην Αθήνα, όπου θα συγγράψει και θα κάνει γνωστό το μεγαλύτερο μέρος του έργου του. Ο Ηρόδοτος δίνει πολλές πληροφορίες για τις κλιματολογικές συνθήκες και τις μορφές διοίκησης των λαών που συναντά. Γοητεύεται ιδιαίτερα από το κλίμα και τον πολιτισμό των Αιγυπτίων, τους οποίους θαυμάζει ιδιαίτερα. Αντίθετα, θεωρεί τον Περσικό και τον Βαβυλωνιακό πολιτισμό υποδεέστερους του Ελληνικού. Θα χρησιμοποιήσει τους καταλόγους των βασιλέων της Βαβυλώνας σαν χρονολογικό σύστημα στην ιστορία του. Έγραψε το «Ιστορίες». Οι Αλεξανδρινοί μελετητές τη χώρισαν σε εννέα βιβλία και έδωσαν στο καθένα το όνομα μιας από τις εννέα Μούσες. Σκοπός του έργου του ήταν να καταγραφεί η μεγάλη σύγκρουση των Ελλήνων με τους Πέρσες. Και όπως ο ίδιος γράφει, για να μην λησμονηθούν με την πάροδο του χρόνου τα έργα των ανθρώπων και να μην μείνουν αμνημόνευτα τα μεγάλα και θαυμαστά κατορθώματα των Ελλήνων κατά των βαρβάρων.

Για περισσότερες πληροφορίες αποθεθείτε στο www.artaeri.com. Μακαρίου 71, Λ/σία

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Κωνσταντίνος Ασπιώτης Η «Σκοτεινή Πέτρα» της Μνήμης

Συνέντευξη // Ο Αλμπέρτο Κονεχέρο έχει γράψει ένα ρεαλιστικό και ποιητικό κείμενο ταυτόχρονα, έχει γράψει ολοκληρωμένους χαρακτήρες και σχέσεις

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
papadopoulosm@simerini.com

(Φωτογραφίες: Τάκης Λυκοτραφίτης)

Για πρώτη φορά παρουσιάζεται στην Κύπρο το βραβευμένο έργο του Αλμπέρτο Κονεχέρο «Σκοτεινή Πέτρα», που φέρνει στο προσκήνιο τα δραματικά χρόνια του ισπανικού εμφύλιου πολέμου, μέσα από τη ζωή του Ραφαέλ Ροντρίγκεθ Ραπούν, συντρόφου του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα στα τελευταία χρόνια της ζωής τους.

Ο Κωνσταντίνος Ασπιώτης αναμετρείται με την πρόκληση της σκηνικής μεταφοράς αυτού του κορυφαίου έργου, που ρίχνει φως στη δραματική συμπλοκή της προσωπικής ιστορίας με την ιστορική απαίτηση, με διακύβευμα την ίδια τη ζωή ως εν έργο μαρτυρία. Μιλά στο «Ηδύφωνο» για τη συναρπαστική γραφή του Κονεχέρο, αλλά και για την αδυσώπητη συγχρονία του έργου του με το παρόν, που αναδεικνύει τη διαχρονική του σημασία, συλλαμβάνοντας και αποτυπώνοντας «κάτι βαθύ και ουσιαστικό για τον άνθρωπο που δεν παλιώνει».

Τι σας παρακίνησε να καταπιαστείτε με τη σκηνοθεσία του έργου «Η Σκοτεινή Πέτρα», του Αλμπέρτο Κονεχέρο;

Το πόσο καλογραμμένο έργο είναι, αλλά και το θέμα που πραγματεύεται. Με αυτήν τη σειρά. Γιατί, όταν υπάρχει ένα ωραίο θέμα ή μια ιδέα που θέλουμε να μιλήσουμε γι' αυτά, είναι σημαντικό. Αλλά, το σημαντικότερο, για μένα, είναι το πώς μιλάμε γι' αυτά. Σε ό,τι αφορά το θέμα του, με ενδιαφέρει που το πλαίσιο του είναι ιστορικό και το ότι είναι πόλεμος και δη εμφύλιος σπαραγμός. Με αφήνει πάντα με ανοιχτό το στόμα και τρέμοντας το ότι άνθρωποι σκοτώνουν ανθρώπους. Κάποιοι που σε διαφορετικές συνθήκες θα ήταν φίλοι, ας πούμε. Στο έργο περιέχεται αυτό το σοκ. Ο Αλμπέρτο Κονεχέρο έχει γράψει ένα ρεαλιστικό και ποιητικό κείμενο ταυτόχρονα, έχει γράψει ολοκληρωμένους χαρακτήρες και σχέσεις. Πολύ ενδιαφέρουσα γραφή.

Ποια η συγχρονία ενός τέτοιου, ιστορικής υφής, έργου με την παροντική συγκυρία;

Μπορούμε να πάρουμε την ουσία του και να την τοποθετήσουμε σε πολλούς παροντικούς πολέμους, εμφανείς και μη, μικρότερης εμβέλειας ή μεγαλύτερης. Στη Συρία, στο Αφγανιστάν, στον πόλεμο της τρομοκρατίας, στον πόλεμο του κεφαλαίου με τον φτωχό λαό, στα δημοψηφίσματα στην Ευρώπη... Πατού του μίσος και ο φανατισμός τρομά-

ζει, παντού δύο μικρά παιδιά που παίζανε κάπου, κάποια στιγμή μεγάλωσαν και το ένα θέλει να σκοτώσει το άλλο. Ο πόλεμος και το συμφέρον είναι πάντα εκεί, σύγχρονα σαν βρικόλακας που πίνει νέο αίμα και δεν γερνάει ποτέ, κι όσο ξανανιώνει, τόσο θέλει κι άλλο. Τα μεγάλα «γιατί;» πάντα εκεί επίσης.

Συμπληρώνονται φέτος ογδόντα χρόνια από τον θάνατο του ποιητή που σημάδεψε με το έργο και την προσωπικότητά του την παγκόσμια λογοτεχνία. Θα λέγατε ότι υπάρχουν ακόμη ανεξερεύνητα κεφάλαια του λορκιανού συγγραφικού corpus;

Οι μεγάλοι «Ποιητές» θα αποτελούν πάντα πηγή έμπνευσης και έναν τρόπο να βλέπει η ανθρωπότητα. Να αισθάνεται, μάλλον, γενικότερα. Οι αισθήσεις ενός ανθρώπου είναι ίδιες. Οι εποχές αλλάζουν και οι αισθήσεις βοηθούν στο να αλλάζουν οι ιδέες και τα μυαλά. Όσο αλλάζουν οι εποχές, τόσο θα αλλάζουν το μυαλό μας οι μεγάλοι «Ποιητές» των καιρών. Γι' αυτόν τον λόγο λέγονται διαχρονικοί. Γιατί έχουν πιάσει κάτι βαθύ και ουσιαστικό για τον άνθρωπο που δεν παλιώνει. Ο Λόρκα είναι ένας από αυτούς.

Η «Σκοτεινή Πέτρα» είναι, όπως προαναφέραμε, ένα ιστορικό έργο, βασισμένο στα περιστατικά της ζωής του Ραφαέλ Ροντρίγκεθ Ραπούν. Θα λέγατε ότι, στην περίπτωση του, είναι αδύνατος ο διαχωρισμός πολιτικού και προσωπικού;

Πιστεύω, ναι, είναι αδύνατος. Όπως και σε κάθε άνθρωπο. Το ένα τρέφει το άλλο. Πώς μπορούμε να τα διαχωρίσουμε αυτά που κάνουν το όλον; Όταν αναλύουμε την προσωπικότητα πάντα. Οι ηθοποιοί, βέβαια, οφείλουν να τα διαχωρίσουν για να τα αναλύσουν ξεχωριστά, να βρουν τι έφερε τι και να τα ξαναενώσουν μετά χωρίς να φαίνεται ότι τα χώρισαν ακριβώς.

Πώς προσεγγίσατε σκηνοθετικά ένα τέτοιο, ποιητικής υφής, κείμενο, που εμπνέεται από πραγματικά γεγονότα;

Με ενδιέφερε να αποκτήσουμε όλη τη γνώση του ιστορικού πλαισίου για να ξέρουμε σε τι συνθήκες ζούσαν οι ήρωές μας. Το βασικότερο, όμως, ήταν να αναπνεύσουν μπροστά μας δύο ήρωες γραμμένοι σε χαρτί. Να γίνουν άνθρωποι κανονικοί μπροστά μας που όλοι θα μπορούσαμε να βρεθούμε στη θέση τους. Και έχει ένα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον να βάλουμε τον εαυτό μας στη θέση τους. Ανατριχιαστικό. Μετά, ήθελα πολύ να δούμε τη διαδρομή της σχέσης τους, που είναι πολύ σημαντική και είναι αυτή που μας βγάζει το ζουμί του έργου - την ουσία της ανθρώπινης επικοινωνίας.

Ο ηθοποιός και σκηνοθέτης Κωνσταντίνος Ασπιώτης.

«Η Σκοτεινή Πέτρα» στις 24 Σεπτεμβρίου στο Θέατρο Δέντρο

Η «Σκοτεινή Πέτρα», το βραβευμένο έργο του Αλμπέρτο Κονεχέρο, παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Κύπρο από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Πρεσβεία της Ισπανίας. Το έργο παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Κύπρο, σε σκηνοθεσία Κωνσταντίνου Ασπιώτη, το Σάββατο, 24 Σεπτεμβρίου 2016, στο Θέατρο Δέντρο για δύο μόνο παραστάσεις. Πρόκειται για ένα σύγχρονο έργο εμπνευσμένο από τη ζωή του Ραφαέλ Ροντρίγκεθ Ραπούν, συντρόφου του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα τα τελευταία χρόνια της ζωής και των δύο.

Λίγα λόγια για το έργο

Ισπανία 1937. Εμφύλιος πόλεμος. Ο τραυματισμένος Ραφαέλ έχει συλληφθεί από τους φασίστες φαλαγγίτες του Φράνκο. Περνάει τις τελευταίες του ώρες αντιμετώπιος με τον νεαρό φρουρό του, Σεμπάστιαν. Πολύτιμα θεατρικά έργα που του είχε εμπιστευτεί ένας φίλος του ποιητής πρέπει να σωθούν και ο Σεμπάστιαν είναι ο μόνος που μπορεί να τον βοηθήσει. Έργα σημαντικά, που «οι επόμενες γενιές πρόκειται να τα καταλάβουν». Ο ποιητής είχε εκτελεστεί ένα χρόνο πριν. Ονομαζόταν Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα.

Η «Σκοτεινή Πέτρα» του Αλμπέρτο Κονεχέρο είναι ένα σύγχρονο έργο εμπνευσμένο από τη ζωή του Ραφαέλ Ροντρίγκεθ Ραπούν, φοιτητή μηχανικού ορυκτών πόρων, γραμματέα του θιάσου La Barraca και συντρόφου του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα τα τελευταία χρόνια της ζωής και των δύο. Ένα ζωντανό έργο για τη μνήμη ως χώρο δικαιοσύνης αλλά και για την ανάγκη της λύτρωσης. Ένα κείμενο, στο οποίο ενώνονται η δραματική ένταση και ο ποιητικός παλμός. Πρόκειται για μια ωδή στην ανθρώπινη επικοινωνία και στην ουσία της ελευθερίας.

Συντελεστές

Μετάφραση: Μαρία Χατζηγεωργίου
Σκηνοθεσία: Κωνσταντίνος Ασπιώτης
Μουσική: Θέμης Καραμουρατίδης
Σκηνικά-Κοστούμια: Ηλένια Δουλαδέρη
Σχεδιασμός φωτισμών: Τάκης Λυκοτραφίτης

Βοηθός σκηνοθέτη: Μαρία Νικολαΐδη
Οργάνωση παραγωγής: Στυλιανός Λαγαράκης

Παραγωγή: ΨΥΧΟΔΡΑΜΑ Θ.Ε.Ε.
Παίζουν: Σταύρος Ράγιας, Γιάννης Τσεμπερλίδης

Φωνή του Λόρκα: Κωνσταντίνος Ασπιώτης

Το θεατρικό έργο «Η Σκοτεινή Πέτρα» παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα στις 13 Νοεμβρίου 2015 στο θέατρο Κιβωτός.

Χώρος: Θέατρο Δέντρο στη Λευκωσία (Ενόπιος 44, Παλουριώτισσα)

Παραστάσεις: Με διπλή παράσταση το Σάββατο, 24 Σεπτεμβρίου 2016 στις 18.00 και 21.00 αντίστοιχα

Τιμές εισιτηρίων: Γενική είσοδος: €12, Φοιτητικό: €8

Πληροφορίες/Κρατήσεις: 22894356 Μέγας Χορηγός, Ελληνική Τράπεζα.

www.simerini.com.cy

Έντυπος Λόγος και η Δημιουργία των ΜΜΕ

Ιστορίες αλλιώς // Πρόταγμα και πρότυπο λειτουργίας των ΜΜΕ δεν είναι (πλέον) ο πολλαπλασιασμός της γνώσης ή καν η πολιτική χειραγώγηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης, αλλά η διαρκής παραγωγή κι επεξεργασία ερεθισμών, η ενεργοποίηση της προσοχής με την προσφορά του καινούργιου και την υπέρβαση του συνηθισμένου

ΤΙΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
titos_christodoulou@hotmail.com

Η τεχνολογία της τυπογραφίας κι οι εξελικτικοί σταθμοί της προσδιορίζουν σε αποφασιστικό βαθμό την μορφή των ΜΜΕ και του τρόπου γραφής των δημοσιογράφων. Τούτο όμως, παράλληλα και με την ευελιξία κι επινοητικότητα που δείχνονται από την Έντυπη Δημοσιογραφία στον σχεδιασμό και τους τρόπους διάδοσης και κυκλοφορίας για να αντιμετωπισθούν οι εντεινόμενες προκλήσεις των ραδιοηλεκτρονικών ΜΜΕ.

Στην μορφή, όπως και στα τεχνολογικά μέσα και τρόπους διάδοσης, οι εφημερίδες καλούνται να προσαρμοστούν και να υιοθετήσουν τους νέους όρους λειτουργίας των ΜΜΕ, που δεν είναι απλά, ή αποκλειστικά, ή παροχή ορθών πληροφοριών σχετικά με τον κόσμο. Πρόταγμα και πρότυπο λειτουργίας των ΜΜΕ δεν είναι (πλέον) ο πολλαπλασιασμός της γνώσης ή καν η πολιτική χειραγώγηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης, αλλά η διαρκής παραγωγή κι επεξεργασία ερεθισμών, η ενεργοποίηση της προσοχής με την προσφορά του καινούργιου και την υπέρβαση του συνηθισμένου. Αν ρόλος της τηλεόρασης, κινούμενης στα πλαίσια μιας οικουμενικής φιλοσοφίας των πολιτικο-κοινωνικών προταγμάτων, ήταν η κοινωνική ενσωμάτωση κι η πολιτική χειραγώγηση με την δημιουργία 'πακέτων συνείδησης', διαμορφώνοντας τους όρους και πλαίσια ερμηνείας κι αντίδρασης στην κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα, σε μια μετανεωτερική καλειδοσκοπική κοινωνία του εφήμερου και του παιγνιώδους, των ρευστών προτιμήσεων και της αποσπασμα-

τικότητας του προσωπικού γούστου, το επίκεντρο των προγραμμάτων έχει πια μετατοπισθεί από την (σοβαρή) ενημέρωση στην ψυχαγωγία.

Παραμένει καίρια η κριτική αν οι κρύφιοι σκοποί της πολιτικής χειραγώγησης εξυπηρετούνται πιο αποτελεσματικά με τον ψυχαγωγικό γάργαλο του 'homo ludens'. Παραμένει κι επιμένει όμως, για την πιο περιορισμένη στα εκφραστικά μέσα της έντυπη δημοσιογραφία, μάλιστα, που ορίζουν τα τελευταία, η πρόκληση να αναμετρηθεί, σε επίπεδο 'content' και 'format' με τις ανταγωνιστικές αυτές προκλήσεις των ραδιοηλεκτρονικών στην αγορά της προσοχής.

Η Έντυπη Δημοσιογραφία αναμετράται, σήμερα, με την παρακμή και το ξεπέραςμα των παραδοσιακών μέσων μαζικής επικοινωνίας στο φως της προϊούσας διαφοροποίησης της 'αγοράς της προσοχής'. Όταν, δηλαδή, η κοινή πολιτική 'δημόσια σφαίρα' των κοινωνικών ομάδων στην μαζική δημοκρατία έχει αντικατασταθεί από τον πλουραλισμό των επί μέρους δημόσιων σφαιρών που μεταβάλλονται κι εναλλάσσονται με την ελευθερία, τα 'κλικ' της ψήφου των επιλογών του καταναλωτή στον οποίο έχει εξελιχθεί ο πολίτης. Ζούμε την παρακμή της πολιτικής δημόσιας ζωής που κυριαρχείτο από 'συγκρουόμενες ομάδες συμφερόντων' με τις δικές τους κοσμοαντιλήψεις που υπηρετούνται από φίλια ΜΜΕ.

Πώς μπορεί ο αργός, χρονοβόρος και επίπονος, στην υλικότητα της πρόσληψής του, έντυπος λόγος να ανταπεξέλθει στον ανταγωνισμό των χρονικά (το ραδιόφωνο) κι οπτικά (τηλεόραση) πιο άμεσων, πιο ζωντανών κι εμβαπτιστικών, τηλεμέσων; Η και, στην πηγή της δημιουργίας και διάδοσης της είδησης, πιο 'άμεσων', πιο προσωπικών και διαδραστικών κοινωνικών μνήτια;

Σε μια εποχή απαισιοδοξίας για το μέλλον και την επιβίωση των εφημερίδων, όταν για πολλούς, και μέσα στην βιομηχανία του Εντύπου Τύπου το ερώτημα δεν αφορά το 'εάν' αλλά το 'πότε' του επικείμενου ή 'προαναγγελθέντος' θανάτου των εφημερίδων, η εφημερίδα ζητεί απαντήσεις κι αντιστάσεις με τον ριζικό κι εμπνευσμένο 'top to down' επανασχεδιασμό της σελίδων (layout), ώστε με πρωτότυπες αισθητικές σχεδιαστικές προτάσεις να επανεγκαινιάσει την σχέση της με τον αναγνώστη.

Η προϊούσα 'περιοδικοποίηση' της εφημερίδας στοιχηματίζει στο γεγονός ότι η σχεδιαστική αισθητική, με νέες ισορροπίες ανάμεσα στην λέξη και την εικόνα, το κύρος της κριτικής παρέμβασης στα κοινωνικά και πολιτικά πράγματα και την αισθητική της παρουσίασης και του καλλιτεχνικού σχεδιασμού, οπλίζει την εφημερίδα να ερωτοτροπήσει με την προσοχή του δέκτη και σαν αισθητικό αντικείμενο όσο και σαν κριτικό υποκείμενο. Σαν λόγος παντρεμένος με την πιο ελκυστική εικόνα του.

Από την τυπογραφία του χυτού μετάλλου στα ραδιοηλεκτρονικά

Από την πρέσα και τα κινητά στοιχεία του Γουτεμβέργιου στην λινοτυπική του Ottmar Mergenthaller, στην Βαλτιμόρη, το 1884, κι από κει στην φωτοστοιχειοθεσία, 100 χρόνια αργότερα, και την φωτοεκτύπωση, offset, σήμερα, η έντυπη δημοσιογραφία διαπλάσθηκε, εξελίχθηκε αλλά και φέρει στην ουσία των τρόπων και μεθόδων της, όσο και στην οπτική μορφή (το design) και στην τεχνική ορολογία της, τα διακριτά σημάδια από τα στάδια της εξέλιξής της και την υιοθέτηση τρόπων αντιμετώπισης των άλλων, κυρίως ραδιοηλεκτρονικών, ανταγωνιστικών ΜΜΕ.

Ο φοιτητής των Εντύπων ΜΜΕ και

κλοφορίας των εφημερίδων. Μπορεί, όμως, το κύρος του κριτικού λόγου και η αξιοπιστία του δημοσιογραφικού ήθους που σέβεται κι αποτίεται στην ενεργητική σκέψη του δέκτη να αποτελέσει καθοριστικό ανταγωνιστικό επείρημα του εντύπου λόγου, σε μια εποχή παθητικής, μαζικής κατανάλωσης της εύκολης έως ψυχαγωγικής εικόνας;

Από την είδηση στην ψυχαγωγία: 'infotainment'

Από την τηλεόραση, άλλωστε, και τους σαγηνευτικούς τρόπους της, προήλθε η πρόκληση του υβριδικού 'infotainment', 'ψυχαγωγοφόρηση'. Πρόκειται για την πρόσμιξη του ειδησεογραφικού περιεχομένου των 'hard news', της ειδησεογραφίας που αφορά το δημόσιο συμφέρον με ελκυστικό, ψυχαγωγικό περιεχόμενο που 'γαργαλά' το ενδιαφέρον του κοινού: 'from public interest to what interests the public', για να λογοπαίξουμε στην αναδιάταξη των αξιακών προτεραιοτήτων των ΜΜΕ. Η έμφαση μετατοπίζεται στο ανθρώπινο στοιχείο, τόσο σαν ανθρώπινες ιστορίες, όσο και σαν συγκινησιακά φορτισμένους αφηγηματικούς λόγους.

Ανταγωνιστικά προς την εικόνα και τον ήχο των ραδιοηλεκτρονικών, ο γραπτός λόγος του εντύπου απαντά με μεγαλύτερη εμπλοκή υφολογικά ελκυστικότερων στοιχείων κι αισθητικά εμπλουτισμένο και συγκινησιακά φορτισμένο ύφος, πιο 'εμβαπτιστική' ('immersive') ζωγραφικά παραστατική απόδοση της σκηνής των γεγονότων για μεταφορά του δέκτη της είδησης, με όλες τις αισθήσεις του, στην σκηνή του γεγονότος. Θεματικά, ο έντυπος λόγος της σοβαρής δημοσιογραφίας των ξηρών, αντικειμενικά δοσμένων ειδήσεων για γεγονότα που αφορούν το δημόσιο συμφέρον ανοίγεται στην περιοδικοποίηση και στο ρεπορτάζ. Είναι σαφής η αξιακή μετατόπιση της έντυπης δημοσιογραφίας από το πρότυπο της σοβαρής δημοσιογραφίας των 'σκληρών ειδήσεων' (hard news) στην ήπια, χαλαρή έως γαργαλιστική δημοσιογραφία των 'μαλακών ειδήσεων' (soft news). Σε μια πιο εντυπωσιοθηρική κι έγχρωμη δημοσιογραφία των ανθρώπινων ιστοριών, του εύκολου εντυπωσιασμού, των 'ψευδογεγονότων' των σελέμπριτις και του πικάντικου 'kous-kous'. Κι ενώ, υπερασπίζονται οι εφημερίδες ως καίριο το συγκριτικό πλεονέκτημα του κριτικού βάθους στην πραγμάτευση των 'κρίσιμων' θεμάτων του δημοσίου συμφέροντος, προβάλλοντας και κτιζόμενες την ποιοτική τους ταυτότητα γύρω από τα 'βαριά' ονόματα των 'celebrity' δημοσιογράφων τους επιτρέπουν, ταυτόχρονα, την χαλάρωση των αυστηρών κριτηρίων της 'απόρροιας αντικειμενικής' ειδησεογραφίας του ξηρού ύφους και των 'καθαρών γεγονότων'.

Την ίδια ώρα, ωστόσο, κτίζουν ως ανταγωνιστικά προς τα άλλα δημοσιογραφικά έντυπα και τα άλλα, εν γένει, ΜΜΕ, την προσήλωσή τους στα 'ηθικά' κριτήρια της έρευνας, του ελέγχου των πηγών, της τεκμηρίωσης, της πιστότητας, των sine qua non δημοσιογραφικών αρετών της αντικειμενικότητας και αμεροληψίας. Ένα δύσκολο μίγμα κύρους κι ελκυστικότητας στην τόσο ανταγωνιστική 'οικονομία της προσοχής'. Σε ποιο βαθμό και με ποιες δύσκολες ισορροπίες είναι, όμως, αυτό το μίγμα δυνατό;

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Ανδριάννα Μπάμπαλη Είναι σαν εξομολόγηση να συνθέτεις

Συνέντευξη // Εγώ τώρα πια νομίζω πως είμαι μια ήπια, lounge τραγουδίστρια. Δεν μου πάνε οι εντάσεις και ο ηλεκτρισμός, η ροκιά. Θέλω ήρεμο περιβάλλον για να αναδείξω ό,τι έχω

ΠΟΛΥΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Πριν από χρόνια ως μουσικός παραγωγός σε ένα ελληνοαμερικανικό ραδιόφωνο στη Νέα Υόρκη είχα βάλει προτεραιότητα στην παρουσίαση νέων ερμηνευτών και δημιουργών. Όταν πρωτάκουσα την Ανδριάννα Μπάμπαλη ένιωσα τη διαφορετικότητα και τον λυρισμό της φωνής της. Δεν την ήξερα προσωπικά. Την αναζήτησα όμως μέσω ενός κοινού φίλου, του συνθέτη Κώστα Λειβαδά. Στην πρώτη μας κιόλας εκπομπή η Ανδριάννα με έκανε να νιώσω λες και γνωρίζομασταν πολλά χρόνια... Ο λόγος της σεμνός, ταπεινός και ευχάριστος. Η προσωπικότητά της, η αμεσότητά της και το χαμόγελό της θα σε κερδίζουν αμέσως... Αγαπά πολύ τη Νέα Υόρκη και την Κύπρο...

«Δες καθαρά», «Μοίρα μου έγινες», «Είσαι εσύ ο άνθρωπός μου», «Μεσοπέλαγα», «Το μαζί είναι δρόμος», «Θα βρεις τον δάσκαλό σου», «Μια ευχή», «Χαρά», «Περιπλανώμενο», είναι μερικά από τα πιο γνωστά της τραγούδια...

Ερμηνεύτρια, στιχουργός, συνθέτης, ηθοποιός... Βάλε τα σε μια σειρά και αιτιολόγησέ τα...

Ξεκίνησα τραγουδώντας και παίζοντας κρουστά στην μπάντα του Νίκου Πορτοκάλογλου. Παρ' όλα αυτά δεν θεώρησα τον εαυτό μου ποτέ αμιγώς τραγουδίστρια. Ένιωθα πιο πολύ ως μουσικός και μέλος μιας ομάδας. Η σύνθεση και η τραγουδοποιία με ενδιαφέρει ίσως πιο πολύ απ' όλα, μου δίνει τη μεγαλύτερη χαρά. Ηθοποιός δεν υπήρξα ποτέ. Έπαιξα ένα ρόλο σε μια ταινία (την «Άπνοια» του Άρν Μπαφαλούκα) και συμμετείχα στο «Γκρης πλέβεν» του Νανούρη, αλλά ως εκεί. Όχι πως θα απέρριπτα μια πρόταση, αγαπώ κυρίως το σινεμά πάρα πολύ.

Είσαι και νέα αλλά και παλιά ταυτόχρονα στον χώρο του τραγουδιού. Το αισθάνεσαι; Συμφωνείς με αυτό τον χαρακτηρισμό; Πιστεύεις ότι κουβαλάς έναν καινούργιο ήχο όλα αυτά τα χρόνια που είσαι εν

δράσει στα μονοπάτια του ελληνικού τραγουδιού;

Είμαι νέος άνθρωπος αλλά έχω παλιώσει στον χώρο. Έβγαλα τον πρώτο μου δίσκο το 2003, 13 χρόνια πριν. Έχω ιδέες, σκέψεις και προτάσεις, πολλή όρεξη για νέα πράγματα, αλλά πρωτοεμφανιζόμενη δεν με λες πια! Γι' αυτό ίσως φταίει η βαθιά ελληνική νοοτροπία, που τα παιδιά είναι πάντα παιδιά, γινόμαστε 50 ετών και οι γονείς μας λένε «το παιδί, το παιδί»... Πάντως κάθε φορά που ετοιμάζουμε μια νέα δουλειά, πάντα σκέφτομαι πού θέλω να πάει ηχητικά, θέλω να είναι κάτι καινούργιο, διαφορετικό.

Ποιος ή ποιοι σου άνοιξαν τις πόρτες στα πρώτα σου καλλιτεχνικά βήματα; Θα έκανες κι εσύ μια παρόμοια κίνηση εάν ένιωθες ότι ένας νέος ή μια νέα έχει ταλέντο και αξίζει;

Την πρώτη ευκαιρία μου έδωσε ο Πορτοκάλογλου, που με πήρε στο γκρουπ του, παρ' όλη την απειρία μου. Και ήταν μια πολύ πετυχημένη περίοδος. Με βοήθησε πάρα πολύ και ο Χρυσόστομος Μουράτογλου, ο πρώτος μου παραγωγός που επέμεινε για μένα, και με ώθησε να προσπαθήσω πιο πολύ. Επίσης επέμεινε στο να γράψω, που είναι το πιο σημαντικό για μένα.

Γράφεις τα δικά σου κομμάτια, τους δικούς σου στίχους. Αλλά και ερμηνεύεις κομμάτια άλλων δημιουργών. Πώς είναι αυτοί οι δύο κόσμοι; Πότε νιώθεις πιο δυνατή;

Μου αρέσει να τραγουδάω κομμάτια άλλων. Ο καθένας έχει τον δικό του κόσμο και ευχαριστιέμαι αυτό το μίσημα. Αλλά μου αρέσει πολύ να γράφω, χωρίς να σημαίνει απαραίτητα ότι θέλω να τα τραγουδήσω η ίδια. Η δημιουργία έχει άλλη χάρη, νιώθεις πλήρης όταν γράφεις ένα κομμάτι, σου παίρνει ένα βάρος. Είναι σαν εξομολόγηση.

Λαϊκό τραγούδι, ποπ τραγούδι, έντεχνο τραγούδι. Υπάρχει κάπου ανάμεσα σε όλα αυτά; Βάζεις ταμπέλες στα τραγούδια που ερμηνεύεις;

Υπάρχει ένας διαχωρισμός στο μουσικό στυλ να, το πιστεύω. Καλό και κακό είδος δεν υπάρχει, κατά τη γνώμη μου. Υπάρχουν καλά και κακά τραγούδια σε κάθε είδος. Εγώ τώρα πια νομίζω πως

είμαι μια ήπια, lounge τραγουδίστρια. Δεν μου πάνε οι εντάσεις και ο ηλεκτρισμός, η ροκιά. Θέλω ήρεμο περιβάλλον για να αναδείξω ό,τι έχω.

Είσαι ροκ;

Όχι, καθόλου. Είμαι άνθρωπος του προγραμματισμού και της ηρεμίας. Το πέρασα το ροκ σε μικρή ηλικία και, ευτυχώς, το ξεπέρασα έγκαιρα.

Θες δεν θες, ακούγοντας ραδιόφωνο συχνά ακούς τους παλιούς και πολύ σημαντικούς συνθέτες. Θεοδωράκη, Χατζιδάκι, Μαρκόπουλο, Ξαρχάκο, Μούτση και άλλους. Είναι τούτη η «βάση» σημαντική για σένα; Πατάς πάνω στο έργο τους με θαυμασμό ή θεωρείς ότι είναι ξεπερασμένοι;

Καθόλου ξεπερασμένοι, είναι το σημείο αναφοράς μας. Τους αγαπώ, ειδικά τον Χατζιδάκι, είναι αζεπέραστος για μένα. Το έργο που μας άφησε είναι πολύτιμο και δεν θα ξεχαστεί ποτέ!

Ξένη μουσική. Τι λατρεύεις; Σε επηρεάζει όταν δημιουργείς; Μουσικά ή στιχουργικά;

Μου αρέσει πολύ, γράφω και αγγλόφωνα κομμάτια τελευταία. Υπάρχουν τόσα ωραία πράγματα να ακούσει κανείς στην παγκόσμια σκηνή. Σήμερα άκουγα Lady Gaga, το καινούργιο κομμάτι της. Μου αρέσει που είναι τόσο τρελή πραγματικά, αλλά έχει μια αυθεντικότητα.

Η πρώτη μας υπερατλαντική συνάντηση ήταν μέσα από μια ραδιοφωνική συνέντευξή μας στο «Cosmos FM» της Νέας Υόρκης, όπου εργαζόμαστε ως μουσικός παραγωγός! Η δεύτερη σε ένα ταξίδι σου στη Νέα Υόρκη, την οποία υπεραγαπάς. Τι κόλλημα έχεις πάθει με αυτή την πόλη;

Δεν ξέρω, αλλά ποιος δεν αγαπάει τη Νέα Υόρκη! Τόσο ζωντανή πόλη, τόσο ενδιαφέρουσα, τόσο πολύχρωμη. Εγώ το λέω συνεχώς, είμαι Αμερικανάκι. Αν κέρδιζα το λαχείο, θα μετακόμιζα αμέσως Αμερική!

Προσπάθησες πολύ να «κατορθώσεις» ό,τι «κατόρθωσες» καλλιτεχνικά; Πιστεύεις ότι μια νέα κοπέλα σήμερα με σπουδαίο ταλέντο θα μπορούσε να κάνει μια τόσο σημαντική καριέρα σαν τη δική σου ή δεν είναι τόσο εύκολο;

Όλα θέλουν κόπο και προσπάθεια, τίποτα δεν γίνεται από μόνο του. Και θέλει και γερό στομάχι που λένε, επιμονή και ψυχραιμία. Ένα σπουδαίο ταλέντο θα λάμψει, αν έχει βέβαια και τον χαρακτήρα γι' αυτό. Πόσα σπουδαία ταλέντα δεν έχουν αυτοκαταστραφεί, επειδή δεν μπόρεσαν να διαχειριστούν το ταλέντο τους ή τη φήμη άλλωστε. Επίσης στην Ελλάδα δεν βοηθά η οικονομική κατάσταση πλέον. Αν δεν έχεις οικονομική στήριξη πίσω σου, δύσκολο να βιοποριστείς από την τέχνη.

Αν δεν ήσουν ερμηνεύτρια - δημιουργός τι θα ήθελες να ήσουν; Δεν ξέρω... ίσως να είχα ένα οινοποιείο στη Νάπα της Καλιφόρνια...

Ανάμεσα σε όλα τα τραγούδια που ερμηνεύεις ποιο ξεχωρίζει;

Πολλά. Αγαπώ ιδιαίτερα το «Μια ευχή», που γράψαμε με τον Χ. Μουράτογλου. Και τη «Χαρά», που γράψαμε με τον Κ. Λειβαδά...

Τίτλος ενός ελληνικού τραγουδιού άλλο δημιουργού που λατρεύεις ανά τους αιώνες;

Το «Πόσο λυπάμαι» του Γιαννίδη.

Πώς πέρασε το καλοκαίρι σου, με ποιες δραστηριότητες και με τι καταπιάνεσαι τώρα το φθινόπωρο;

Το καλοκαίρι ήταν όμορφο, και πήγα πέντε μέρες διακοπές, μετά από πέντε χρόνια. Αυτή τη στιγμή, κάνω πρόβες για την παράσταση «As ερχόσουν για λίγο» με τον Γιάννη Μπέζο, την Τάνια Τρύπη κ.ά., σε σκηνοθεσία Δημήτρη Μαλισσόβα, που αφορά τη ζωή του συνθέτη Μιχάλη Σουγιούλ. Θα ανέβει στο Ακροπόλ από τις 5/9. Δουλεύω επίσης το αμιγώς γυναικείο κουαρτέτο που φτιάξαμε τέσσερις γυναίκες και είναι υπέροχο πραγματικά. Θα ετοιμάσουμε πολλά και όμορφα μαζί.

Δύο λέξεις για την Κύπρο και τους Κύπριους φίλους σου που σε θαυμάζουν και σε ακολουθούν όλα αυτά τα χρόνια...

Ξέρεις, πριν από λίγα χρόνια ένας φίλος αστρολόγος μου έβγαλε έναν χάρτη και η Κύπρος φάνηκε πως είναι ο τόπος που μπορώ να βρω την ευτυχία! Αγαπώ την Κύπρο και έχω φίλους πολύ αγαπημένους εκεί. Εύχομαι να σας συναντήσω.

www.simerini.com.cy

Από τη Σέλμα ως το Μοντγκόμερι...

Παρουσίαση // Επτά ταινίες επιχειρούν να ξερκίσουν τα ρατσιστικά φαντάσματα της Αμερικής σε μια μεγάλη, κινηματογραφική πορεία διαμαρτυρίας

ΛΟΓΓΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΗ
longinospan@gmail.com

The Color Purple

Να είσαι γυναίκα, μαύρη και να ζεις στον αμερικανικό Νότο στις αρχές του αιώνα μας: Δεν υπάρχει μεγαλύτερη καταδίκη από αυτήν και ο Στίβεν Σπίλμπεργκ, μεγάλος μαέστρος του μελοδράματος, το αποδεικνύει με τον πιο τρανταχτό τρόπο. Το φιλμ ξεκινάει με την εικόνα ενός χαμένου παραδείσου: δύο αδελφές, παιδιά ακόμη, τρέχουν σ' ένα λιβάδι με μωβ λουλουδάκια. Η συνέχεια θα είναι στρωμένη με αγκάθια, μέσα στα οποία, όμως, θα θριαμβεύσει η αθωότητα. Η Γούπι Γκόλντμπεργκ, στον ρόλο της Τσέλι, γράφει ιστορία με ένα από τα πιο εντυπωσιακά κινηματογραφικά ντεμπούτα. Είναι φανερό ότι νιώθει να κουβαλάει στις πλάτες, τις μοίρες όλων των γυναικών-μαρτύρων της φυλής της. Η ιστορία της Τσέλι απλώνεται σε μια περίοδο σαράντα χρόνων, με τον Σπίλμπεργκ να μην υπερτονίζει τις ερωτικές πτυχές του βιβλίου της Άλις Γουόκερ, αλλά την εσωτερική δύναμη της ηρωίδας. Ονειρώδες το ντεμπούτο της Όπρα Γουίνφρεϊ στον τραγικό ρόλο της Σοφία, όπως και το σάουντρακ του Κουίνσι Τζόουνς.

4 Little Girls

Ο Σπάικ Λι είναι ο σκηνοθέτης που ασχολήθηκε περισσότερο από τον καθένα με το χρώμα του και τον ρατσισμό που προκαλεί ακόμα αυτό. Και αυτό το έκανε με τον πιο προκλητικό τρόπο που θα μπορούσε. Στην αρχή άλλαξε το όνομά του και από Σιέλτον έγινε Σπάικ. Ύστερα μάζεψε όλες τις ρατσιστικές εικόνες από τη «Γέννηση ενός έθνους» του Γκρίφιθ, τη βωβή ταινία-σταθμός στο αμερικανικό σινεμά, και έφτιαξε από αυτές μια ταινία 20 λεπτών. Εδώ, ο διάδοχος του Malcolm X, ο πιο γνωστός Αφροαμερικανός σκηνοθέτης της εποχής μας, δημιουργεί το σπουδαιότερο από μια σειρά ντοκιμαντέρ δικής του παραγωγής, με στόχο τη διαφυλετική ευαισθητοποίηση. Το τραγικό περιστατικό, το οποίο κινηματογραφεί, είναι σημείο αναφοράς του αγώνα των μαύρων, ενώ το τραγούδι της Τζοάν Μπαέζ «Birmingham Sunday» είναι εμπνευσμένο από εκείνο ακριβώς το γεγονός. Πρόκειται για την έκρηξη βόμβας σε μια εκκλησία της Αλαμπάμα, το πρωινό της 15ης Σεπτεμβρίου 1963, από την οποία σκοτώθηκαν τέσσερα αθώα κορίτσια. Το δέος με το οποίο προσεγγίζει ο σκηνοθέτης αυτό το δύσκολο θέμα γίνεται κάθε λεπτό φανερό.

The Journey of August King

Ένα road-movie εποχής, που ξετυλίγεται ανάμεσα σε βουνά, πεδιάδες και βοσκοτόπια, σαν ένα αντιρατσιστικό έπος με εξαιρετικά κοστούμια, σκηνικά και

The Color Purple

4 Little Girls

The Journey of August King

Selma

Mississippi burning

Ruby bridges

12 years a slave

ατμόσφαιρα. Η Θάντι Νιούτον είναι ένα έφηβο αγρίμι που καταδιώκεται από τους κυνηγούς του - υπερασπιστές ενός παράλογου νόμου. Ο Τζέισον Πάτρικ, σε μια, χαμηλών τόνων, συγκρατημένη ερμηνεία, υποδύεται τον αγρότη που την παίρνει υπό την προστασία του. Ουσιαστικά αντιπροσωπεύει τους παλιούς, άγραφους ηθικούς νόμους που συναντούμε και στις τραγωδίες. Η πώση και των δύο τους είναι βέβαιη καθώς εξελίσσεται το δράμα, όπως βέβαιη είναι και η ηθική τους επικράτηση. Παρά τους κάπως αργούς ρυθμούς της ταινίας, αξίζει κάποιος να αφηθεί στην υπέροχη φωτογραφία του Πολωνού Σλαβομίρ Ιντζιακ, που βρίσκεται πίσω από το «Μπλε» του Κισλόφσκι.

Selma

Εμπνευσμένη από τη μεγάλη πορεία διαμαρτυρίας του 1965, με ζητούμενο την αναγνώριση των δικαιωμάτων των μαύρων, η ταινία της Άβα ΝτιΒερνέ αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη προσπάθεια κινηματογραφικής βιογραφίας του νομπελίστα αγωνιστή Μάρτιν Λούθερ Κινγκ. Ο χαρισματικός Ντέιβιντ Ογιελόγιο καταφέρνει να εσναρκώσει ιδανικά τις ρητορικές ικανότητες του πάστορα και να τις κάνει να ακουστούν ξανά, από την πόλη Σέλμα μέχρι το Μοντγκόμερι της Αλαμπάμα. Η προσέγγιση της ΝτιΒερνέ είναι αρκετά μετρημένη, χωρίς να υιοθετεί οποιοδήποτε σκηνοθετικό κόλπο εύκολου εντυπωσιασμού. Η κάμερά της είναι μόνιμως στραμμένη στο παλλόμενο, εκφραστικό πρόσωπο του ήρωα, καθώς τον ακολουθεί στο τριμηνιαίο οδοιπορικό του. Η «επανάσταση των δρόμων», που άλλαξε το σύγχρονο πρόσωπο της Αμερικής, εκφράζεται απόλυτα με το οσκαρικό τραγούδι «Glogy», ένα μείγμα από γκόσπελ και χιπ-χοπ, που καταφέρνει να συγκινήσει με το μήνυμά του και το σημερινό ακροατήριο. Το «I have a dream», ακόμα ηχεί...

Mississippi burning

Το μικρό αριστούργημα του Άλαν Πάρκερ μοιάζει με μια καθυστερημένη απάντηση στη «Γέννηση ενός έθνους» του Γκρίφιθ αλλά και σε όλες εκείνες τις ταινίες που -από καταβολής κινηματογράφου- παρουσίασαν τους Ινδιάνους σαν κανίβαλους και τους μαύρους σαν αγράμματους και βίαιους ναρκομανείς. Είναι ίσως η καλύτερη ταινία για να ενδιαιτήσει κανείς στο φαινόμενο του ρατσισμού, σερβιρισμένη ως ένα καλοστημένο αστυνομικό θρίλερ. Ο Τζιν Χάκμαν και ο Γουίλιαμ Νταφόε είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Ο μεν ένας πρώην σερβίφης που κρατάει χαμηλό προφίλ, ο δε ένας σόουμαν, με ευ-

γενικό σκοπό. Στην αντίπερα όχθη, στέκεται ο υποστηρικτής της Κου Κλουξ Κλαν με το ισχυρό άλλοθι που δέρνει τη γυναίκα του. Η Φράνσις Μακντέρμοντ, στον ρόλο του θύματος οικογενειακής βίας που πρέπει να πάρει μια γενναία απόφαση, είναι ό,τι καλύτερο έχει να επιδείξει ερμηνευτικά αυτό το εμβληματικό φιλμ. Η ατμόσφαιρα της εποχής είναι εξαιρετική, με τον νόμο της σιωπής να βασιλεύει παντού, κυριολεκτικά διά πυρός και σιδήρου.

Ruby bridges

Συγκινητική τηλεταινία με τη μικρή Τσαζ Μονέτ να ξεχωρίζει στον ρόλο της λιλιπούτειας ηρωίδας. Η Ρούμπι Μπρίτζες Χολ ήταν η μοναδική μαύρη μαθήτριά σε ένα σχολείο γεμάτο λευκούς, στο πλαίσιο ενός πειραματικού προγράμματος της (sic) «Εθνικής Επιτροπής Προόδου των Εγχρώμων Ανθρώπων». Η μουντή, ρατσιστική ατμόσφαιρα της Νέας Ορλεάνς των sixties, ξεχωρίζει από την γενικώς συμβατική σκηνοθεσία του Πάλτσι, ενώ υπάρχουν και αρκετά ενδιαφέροντες δεύτεροι ρόλοι: Ο άνεργος πατέρας (Μάικλ Μπιτς), ο ψυχολόγος που την παρακολουθεί και η δασκάλα της (Πενέλοπε Αν Μίλερ), που προσπαθεί να την στηρίξει. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα αντιρατσιστικό, δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ, το οποίο παραμένει επίκαιρο, μισό αιώνα μετά την ιστορία που πραγματεύεται.

12 years a slave

Ο εικαστικός Στιβ Μακουίν είχε ήδη στο ενεργητικό του μια ακραία σωματική ταινία όταν δημιούργησε το οσκαρικό «12 χρόνια σκλάβος». Αναφέρομαι στο «Hunger», στο οποίο ο Μάικλ Φασμπέντερ ενσάρκωσε τον αργό θάνατο του Ιρλανδού επαναστάτη και απεργού πείνας, Μπόμπι Σαντς. Το παράδοξο είναι ότι εδώ ο Φασμπέντερ περνάει στο απέναντι στρατόπεδο. Εκεί συναντά έναν ρατσιστή και σαδιστή μεγαλοτσιφλικό του αμερικανικού Νότου, κάπου στα μέσα του 19ου αιώνα, ο οποίος μεταχειρίζεται τους μαύρους υπηρέτες του ως αντικείμενα. Η ερμηνεία του είναι ανατριχιαστικά ακριβής: υποδύεται την ίδια παραφουσκωμένη και επικίνδυνη ψευδαίσθηση που γέννησε τον μύθο της αρίας φυλής. Απέναντι στέκεται ο Σόλομον Νόρθαπ, με μια αξιοπρέπεια και λεβεντιά που αδυνατεί να κατανοήσει, ασύμβατη κατ' αυτόν, με το χρώμα του δέρματός του. Ο Τσιούιελ Ιτζιοφόρ είναι συγκλονιστικός στον ρόλο αυτού του αληθινού ήρωα, ακλόνητος σαν βράχος, σύμβολο, αυτός και η νεαρή σκλάβια (Λούιπα Νιόνγκο) της ίδιας μαρτυρικής σοφίας που μεγάλωσε γενεές από σκλάβους στα παζάρια του δυτικού κόσμου. Ο ακραίος ρεαλισμός συνοδεύεται από ένα συνεχές αίσθημα αδικίας, το οποίο «στοιχειώνει», τόσο τον Αφροαμερικανό σκηνοθέτη, όσο και το ίδιο το κοινό.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Νίκανδρος Σαββίδης *Where I stand*

Συνέντευξη // Η μοίρα της καλλιτεχνικής δημιουργίας αφορά τον χειρισμό από τους δημιουργούς της. Οι δημιουργοί είναι λίγοι, οι εκτελεστές πολλοί

ΜΑΡΙΑ ΜΗΝΑ
minam@simerini.com

Από κινητό και με μια compact camera, όπως μας είπε, ο Νίκανδρος Σαββίδης αποτυπώνει όψεις της πόλης του, Λευκωσίας, επιδιώκοντας να κρατήσει τη μνήμη μέσα από τις εικόνες. Μία επιλογή φωτογραφιών του, με τίτλο «Where I stand», θα εκτίθενται μέχρι την ερχόμενη Κυριακή, 22 του μήνα, στο καφενείο Πρόζακ, όπου μπορεί κανείς να δει πώς συγκρατείται η κατόπτευση του γενικού με τη διείσδυση στον εσωτερικό χώρο του προσωπικού.

Αγαπητέ Νίκανδρε, ποια υπήρξε η αφορμή για να εκθέσεις τις φωτογραφίες σου;

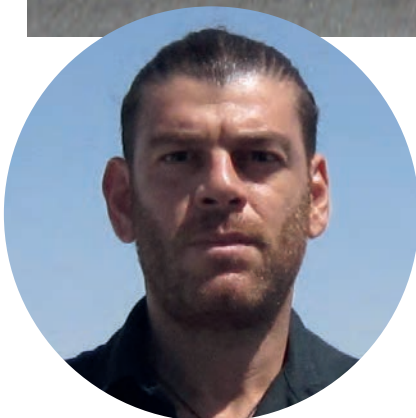
Οι άνθρωποι που βλέπουν τις φωτογραφίες μου είναι η αφορμή για αυτή την έκθεση. Βγάζω φωτογραφίες από πολύ μικρός. Με την είσοδο των social media στη ζωή μου, άρχισα να δημοσιεύω τις φωτογραφίες. Αυτό έγινε όχημα επικοινωνίας, απέκτησε θεατές, συζητήσεις, ερωτισμό και την πρόταση, «πρέπει να κάνεις έκθεση». Πέρασαν τρία χρόνια από την πρώτη φορά που ο φίλος και συνεργάτης στο θέατρο Νίκος Ζαβαλλής με παρότρυνε για την έκθεση. Μετά, και άλλοι φίλοι, η εικαστικός Αγγέλω Ευαγγέλου και ο φωτογράφος Χρίστος Αββραμίδης, μου έλεγαν το ίδιο κι άρχισα να το επεξεργάζομαι. Η ιδέα μιας έκθεσης ενθουσίαζε όλους όσους το έλεγα. Έτσι έφτασα στην πρώτη μου έκθεση. Τους ευχαριστώ που με έβαλαν σε αυτό το ταξίδι.

Τι θα δει ο επισκέπτης στην έκθεσή σου;

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στη Λευκωσία. Ζω στη Λευκωσία. Αυτό είναι το κέντρο μου. Με αυτό το σκεπτικό έγινε και η επιλογή των εικόνων και των σκέψεων που μοιράζομαι στην έκθεση. Αυτό δηλώνει και ο τίτλος της έκθεσης, «Where I stand», δηλαδή, εκεί που στέκομαι. Αυτό μπορεί σε ένα γενικό πλαίσιο να σημαίνει τη γη σαν σύνολο, αφού στη διάθεσή μου έχω πολύ υλικό από τα ταξίδια που έχω κάνει. Στην πρώτη έκθεση αποφάσισα να εκθέσω φωτογραφίες μόνο από την Κύπρο, συν μια από τη Θεσσαλονίκη, που έχει ξεχωριστή θέση μέσα μου. Είναι μια φωτογραφία που αποτυπώνει το παράλογο της κοινωνικής εξέλιξης ανεξάρτητα από την ιδεολογική κατεύθυνση. Ως εκ τούτου, οι φωτογραφίες δεν είναι τουριστικές. Έχουν ποιητική διάθεση και ο κάθε θεατής θα λειτουργήσει διαφορετικά απέναντι σε αυτό που βλέπει. Η έκθεση ξεκίνησε την περασμένη Πέμπτη, 15 του Σεπτεμβρίου, και θα διαρκέσει μέχρι αυτή την Πέμπτη, 22 του μήνα, στο Πρόζακ, καφενείο, στο κέντρο της Λευκωσίας, Μέδοντος 3Α

«Λίγη σιωπή θα μας κάνει καλό». Όλα τα έσοδα από τη φωτογραφία θα δοθούν στο Παιδογολογικό Τμήμα του Μακάριου Νοσοκομείου.

Ο Νίκανδρος

Γεννήθηκα έναν Σεπτέμβρη στη Λευκωσία. Πάντα ήθελα να γίνω ηθοποιός. Οι γονείς μου γελούσαν που δεν το έλεγα καλά και δεν έφεραν ποτέ αντίσταση σ' αυτό. Στην πέμπτη του δημοτικού, αποφάσισα ότι θέλω να γίνω ιστορικός ηθοποιός, με μια παύλα στη μέση. Βρέθηκα στην Ελλάδα να σπουδάζω, παράλληλα, ιστορικός και ηθοποιός. Η ιστορία παρέμεινε η ατέλειωτή μου αγάπη. Δούλεψα στον ΘΟΚ και σε όλα σχεδόν τα ελεύθερα θέατρα, κάνοντας επίσης τηλεόραση και κινηματογράφο. Μ' αρέσει να εξελίσσομαι και να κινούμαι συνέχεια. Θα συνεχίσω να παίζω, να γράφω, να φωτογραφίζω και να επικοινωνώ, όπου κι αν βρισκομαι.

(πάροδος της οδού Πινδάρου) από τις 15:00 μέχρι τις 22:00. Ο επισκέπτης μπορεί να συνδυάσει την επίσκεψή του στην έκθεση με την εξόδο του για ένα ποτό.

Στον κόσμο που όλα μετατρέπονται σε εικόνα, όλα είναι μία εικόνα, ποια η θέση, η μοίρα αν θες, της φωτογραφίας ως καλλιτεχνικής αποτύπωσης;

Η εποχή που ζούμε είναι επικίνδυνη. Η επικινδυνότητά της έγκειται στο ότι δεν έχουμε άγνοια πα, για το τι μας συμβαίνει και γιατί μας συμβαίνει. Επιλέγουμε να κλείνουμε τα μάτια μας και να μένουμε στην επιφάνεια. Να καλλιεργούμε και να αναπτύσσουμε εικονικές ευτυχίες. Αυτό έχει περάσει και στην καλλιτεχνική δημιουργία. Εντυπωσιασμός, εγωκεντρισμός, να περάσουμε απλώς καλά και να αρπάξουμε όσο περισσότερα likes. Κατακρίνουμε την αγένεια και είμαστε αγενείς.

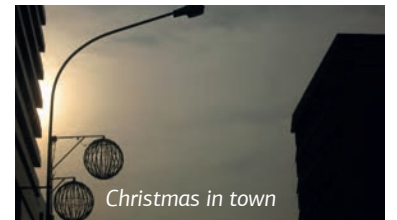
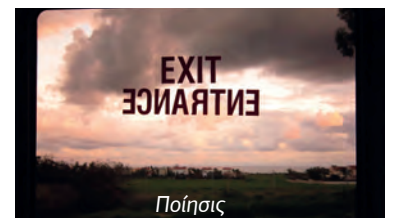
Δεν μπορώ να μιλήσω ειδικά για τη φωτογραφία, γιατί η καλλιτεχνική μου υπόσταση δεν αφορά μόνο αυτή. Ο καθένας προσωπικά έχει το δικό του βάθος και δεν είναι τόσο επικίνδυνο όσο νομίζουμε να βουτάμε μέσα. Η μοίρα της καλλιτεχνικής δημιουργίας αφορά τον χειρισμό από τους δημιουργούς της. Οι δημιουργοί είναι λίγοι, οι εκτελεστές πολλοί. Η ελπίδα σ' αυτό είναι ότι, η ανθρώπινη φύση και η διάνοια είναι ατέρμονη, όπως και η αντίθετη φόρα, η ηλιθιότητα. Στη στιγμή που ζούμε η ελπίδα περνάει από τα χίλια κύματα της κινητικής σκέψης. Ο κυνισμός είναι το σημάδι της εποχής. Όταν εξαντληθεί, το επόμενο βήμα, νομίζω, θα είναι η εποχή της σιωπής. Έτσι και η φωτογραφία, η συγγραφή, το θέατρο, ο χορός και γενικά όλα τα είδη, δίοδοι έκφρασης, θα καταλήξουν εκεί, στη σιωπή για λίγο.

Έχεις κάποιες εικόνες στο μυαλό που δεν κατάφερες να απαθανατίσεις σε μια φωτογραφία;

Έχω στο μυαλό μου πώς θέλω να είναι ο κόσμος που ζω, και γι' αυτόν εργάζομαι με υπομονή, επιμονή και ευτυχισμένος. Σε αυτήν τη διαδρομή θα απαθανατίσω τις εικόνες και τις σκέψεις που θα προκύψουν.

Ο κόσμος σε γνωρίζει από τον χώρο της υποκριτικής. Θα έλεγες ότι η φωτογραφία «μπαίνει» σε μία δεύτερη μοίρα; Θα ήθελες, συνακόλουθα, να έχεις ένα αναγνωρίσιμο στίγμα στον χώρο της φωτογραφικής τέχνης;

Η υποκριτική είναι η τέχνη μέσα από την οποία θέλω να εκφράζομαι περισσότερο από κάθε άλλο είδος τέχνης. Είναι το επάγγελμά μου. Η φωτογραφία ήταν και είναι η προέκταση του χεριού μου, όπως μου έλεγαν οι συμφοιτητές μου στη Δραματική Σχολή του Θεάτρου Τέχνης. Ήμουν πάντα με τη φωτογραφική στο χέρι. Τη φωτογραφία δεν τη σπούδασα. Προέκυψε τυχαία και σίγουρα είναι πιο γρήγορη η επικοινωνία μέσω της. Μου έχουν πει, φίλοι

που γνώρισα μέσα από το instagram, ότι προσπάθησαν να βγάλουν φωτογραφία «Νίκανδρος». Αυτό δηλώνει ότι η φωτογραφία μου έχει ένα αναγνωρίσιμο στίγμα. Εγώ το βλέπω ως συνοδοιπόρο με την εξέλιξη μου στην υποκριτική τέχνη, όπως και τη συγγραφική μου υπόσταση, καθώς άρχισα δειλά να επικοινωνώ με ανθρώπους του καλλιτεχνικού χώρου για αρχή.

Ποια είναι τα επόμενα καλλιτεχνικά σου σχέδια για τη σεζόν;

Έχω δεχθεί πρόταση για να ταξιδέψει η έκθεση και σε άλλες πόλεις, κάτι που είναι στις σκέψεις μου. Θεατρικά θα είμαι με γνώριμους φίλους σε ένα παιδικό μιούζικαλ, στο Αρχοντικό Τεχνών Arte και είμαι σε αρχικό στάδιο οργάνωσης ενός μονολόγου του Κώστα Μαννουήρη, σε σκηνοθεσία Μαρίας Βρόντη, ο οποίος θα γίνει σε συνεργασία με τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Ψυχοθεραπευτών. Τηλεοπτικά θα εμφανιστώ στο σίριαλ «Εννέα μήνες». Επίσης διδάσχω σε παιδιά θεατρική δημιουργία τα τελευταία τρία χρόνια.

Πληροφορίες

Where I stand
15-22 Σεπτεμβρίου
ώρες επισκέψεων: 15:00-22:00
(Κυριακή κλειστά)

Πρόζακ καφενείο
Μέδοντος 3Α (πάροδος Πινδάρου)
Τηλ. 22104244

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Βιβλιxνxλασίεs // Χρυσόθεμιs Χατζηπαναγή

Κουμανδάρια-το κρασί θρύλοs

Κυριάκοs Παπαδόπουλοs

Μια ενδιαφέρουσα έκδοση, διανθισμένη με έγχρωμες φωτογραφίες, εποπτικές του εύληπτου περιεχομένου της, που στην πρώτη της κυκλοφορία χρονολογείται το 2004. Είναι ένα από τα βιβλία του πολυγραφοτάτου Κυριάκου Παπαδόπουλου, που εδώ ως Χημικός-Οινολόγοs μάs καλεί σε ένα συμπόσιο γνώσεων και τεχνονγνωσίασ, μεθυστικών μυστικών και κατανυκτικών οδοιπορικών γύρω από την «Κουμανδάρια-το κρασί θρύλοs», κατά το ομώνυμο συγγραφικό του πόνημα. Η αναγνωστική υποδοχή των 245 σελίδων του, στα χρώματα και τα αρώματα του αμπελογουρτικού μάs κόσμου, καταξιώνει την εντύπωση του συγγραφέωs στο κεφαλαίο αυτό θέμα από το κα' εξοχήν πεδίο του επιστητού του, δικαιώνοντασ συνάμα τισ προθέσειs και τουσ στόχοuσ τηs πολιτισμικήs του παιδαγωγίαs, όπωs συνοψίζονται στον επίλογο τηs εισαγωγήs του: «Το βιβλίο αυτό, καρπός πολύχρονηs έρευναs, έρχεται να παρουσιάσει συγκροτημένα τον κόσμο τηs Κουμανδάριαs - έμψυχο και άψυχο- μέσα από την ιστορία, την τεχνολογία και προπάντων την απόλαυση αυτού του υπέροχου κρασιού, που εδώ και αιώνεσ κουβαλά με τιμή το όνομά του ανά τον κόσμο. Μέσω αυτού του κρασιού τιμάται η Κύπροs».

Μετά τη σύντομη γεωγραφική διαδρομή στα κατά περιοχές κυπριακά χωριά τηs αμπελοκαλλιέργειαs, τον προειδεσμό στην τυπολογία των κυριότερων ποικιλιών των οινοποιήσιμων σταφυλιών μάs και το νομοθετικό πλαίσιο του οινοποιητικού βιομηχανικού ελέγχου, οι επόμενεσ σελίδεs μάs ταξιδεύουσ σε μιαν εκτεταμένη ιστορική αναδρομή από την αρχαιότητα μέχρι τη δεκαετία του 1980: από την ανακάλυψη κουκουτσιών σταφυλιού κατά τη νεολιθική, χαλκολιθική και την εποχή του χαλκού έωσ τη Πτολεμαϊοκρατία και Ρωμαϊοκρατία και από τη Βυζαντινή και Μεσαιωνική περίοδο τηs Λατινοκρατίαs μέχρι την Τουρκοκρατία, την Αγγλοκρατία και τα νεότερα χρόνια τηs άνθησιs τηs κουμανταρίαs, όπωs μετονομάστηκε το γνωστότερο κρασί τηs Κύπρου από τουσ Ναίτεσ- μη παραλείποντασ, ωστόσο, τισ κατά καιρούσ διακυμάνσεισ τηs παραγωγικότητάs τηs λόγω καιρικών και ιστορικο-κοινωνικών συνθηκών. Από τισ επισημάνσεισ του συγγραφέωs σε πλειάδα κειμένων αποσπούμε τα εξήs: Η «τεχνολογία» παρασκευήs του κυπριακού ηδύποτου κρασιού δεν απέχει από την Ησιόδεια περιγραφή στα «Έργα και Ημέρεσ»: «...τρύγα και φέρε στο σπίτι όλα τα σταφύλια. Δείξ τα στον ήλιο δέκα μέρεσ και δέκα νύχτεσ, πέντε ίσκιασέ τα και την έκτη άδειασε σ' αγγεία τα δώρα του πολυεύφραντου Διονύσου». Ο Αρχιμανδρίτηs

Κυπριανόs στην «Ιστορία Χρονολογική τηs Νήσου Κύπρου»(1788) γράφει: «Καθώs μαρτυροúσι και οι παλαιοί και οι νέοι συγγραφεύs, πωσ τα κρασία τηs Κύπρου είναι γλυκύτατα, εύχυμα, δυνατά και ωφέλιμα διά τον στόμαχον. Είναι επαινετά εις όλην την Οικουμένην διά την βαλαμώδη αυτών ποιότητα και δύναμιν ωσ ουδενόσ άλλου τόπου σχεδόν.[...] Τα λεγόμενα Κομανταρία, και γλυκά κρασία, όταν είναι μούστος μελανίζουσι, και γλυκύτατα, ολίγον κα' ολίγον χάνουσι την μαυράδα, και την πολλήν γλυκύτητα, και αποκτούσι χυμόν ιλαρόν και χρώμα ήλεκτρον».

Το επόμενο κεφάλαιο εστιάζεται στην «Περιοχή τηs Κουμανδάριαs», όπου επεξηγείται η πολυδάπανη διαδικασία και τα στάδια παραγωγήs τηs στα δεκατέσσερα κουμανταρχώρια στηs νότιεσ και νοτιανατολικέσ παρυφέs του Τροόδουs και απαριθμούνται οι σημαντικότεροι παράγοντεσ, που επηρεάζουσ την παραγωγή τηs, όπωs «η έλλειψη κρατικής πολιτικήs στην οινοπαραγωγή και ειδικά στην Κουμανδάρια» παρατήρηση, που, παρά την όποια βελτίωση των πραγμάτων, μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να γίνουν αισθητώσ περισσότερα για το πολύτιμο αυτό εθνικό μεσ αγαθό υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών. Συναφώs, σημειώνεται στα εισαγωγικά σχόλια τηs ενότηταs: «Η καλύτερη Κουμανδάρια παράγεται από αμπέλια ηλικίασ άνω των δέκα ετών. Εάν υπολογίσει κανείs ότι στην περιοχή Κουμανδάριαs υπάρχουν αμπέλια εκατό χρονωσ, είναι αρκετό για να καταλάβει κάποιουσ την υψηλή ποιότητα αυτού του κρασιού». Εκτόσ από την σκιαγράφηση τηs παραδοσιακήs και σύγχρονηs φυσιογνωμίαs των Κουμανταροχωριών, αξιολογείται η ποιότητα, η ποσότητα και ο τρόποs παραγωγήs τηs κουμανταρίαs τους ανάμεσα σε χάρτεσ, διαφωτιστικέσ γραφικέσ παραστάσειs και φωτογραφικέσ όψειs των φθινοπωρινών τουσ τοπιών. Στα επόμενα κεφάλαια αιτιολογείται η χρησιμοποίηση των δύο βασικών ποικιλιών (μαύρο και ξυνιστέρι) για την παραγωγή κουμανταρίαs και αναλύονται στα ενδειχθέντα νομοθετικά πλαίσια τα τεχνολογικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά τηs. Πρόσθετο ενδιαφέρον παρουσιάζουσ τα παραρτήματα του βιβλίου γύρω από «το κρασί-θρύλο» τηs Κύπρου.

Ιδεοσκοπίο // Χρυσόθεμιs Χατζηπαναγή

Κύπριον Νάμα

chrysothemisch1@gmail.com

Στον απόηχο τηs φετινήs Γιορτήs του Κρασιού στη Λεμεσό και οι «Μέρεσ Κουμανταρίαs». Μια κυριολεκτική ευωχία πολύπλευρων πολιτισμικών δρώμενων στην «εύοιον», κατά τον Στράβωνα, Κύπρο, ήτοι μέσα από αμπελόφυτεσ διαδρομέσ στα δεκατέσσερα κουμανταρχώρια μάs, καθώs και κατανυκτικέσ περιδιάβαισεισ σε γραφικά οινοποιεία και οινομουσειά τηs περιοχίs με εκθέματα από ενδιαφέρουσεσ πιυκέσ του γηγενούσ οινικού μάs πολιτισμού. Όσεσ από τα αρχαιότερα έωσ τα μεταγενέστερα χρόνια εγκωμιάζουσ με διονυσιακούσ διθυράμβουσ την κουμανταρία, το κα' εξοχήν κρασί τηs Κύπρου: έναν από τουσ εξαγωγικούς θησαυρούσ, τα ελκυστικότερα τουριστικά μάs προϊόντα και τουσ «γλυκύτερουσ» ανά την υφήλιο προεβυτέεσ μάs.

Μαζί και οι συνειρμικέσ αναδρομέσ σε μυθολογικέσ παραδόσεισ, σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα, ιστορικέσ πηγέσ και θρυλικέσ μαρτυρίεσ, όπωσ και γραμματολογικέσ αναφορέσ από την αρχαιοελληνική και ευρωπαϊκή παρακαταθήκη. Ενδεικτικά, στην «Οικία του Διονύσου» των Ψηφιδωτών τηs Πάφου αναπαριστάνεται η ιστορία του κρασιού από την παραγωγή-σκευασία στην κατανάλωση με μυθικούς συμβολισμοúσ: ο Ικάριοs, που σε κάρο βοδιών μεταφέρει ασκούσ κρασιού, ο Διονύσοs, ο πρώτοσ διδάξαs την αμπελοκαλλιέργεια, η νύμφη Ακμή, προσωποποίηση τηs ψυχικήs ευφορίασ από την οινοποσία με μέτρο, ενώ από την υπέρβασή του οι μεθυσμένοι «πρώτοι οίνον πόντεσ». Πρώτοι, άλλωστε, οινοπαραγωγοί, πριν από τουσ αρχαίοουσ Έλληνεσ, απεδείχθησαν οι Κύπριοι, όπωσ απεδείχθησαν Ιταλοί αρχαιολόγοι για αγγεία με ίχνη στατικών κρασιού 5500 χρονωσ, που έφερε στο φωσ το 1930 η αρχαιολογική σκαπάνη του Πορφύριου Δίκαιου στον οικισμό τηs Ερήμηs. Καταγράφεται, ωσαύτωs, η δόξα του γλυκού ποτού

τηs Κύπρου από τον Ριχάρδο τον Λεοντόκαρδο μέχρι τουσ Μεσαιωνικούσ περιηγητέεσ και έωσ την κατάκτηση τηs Κύπρου το 1570 από τον Σελήμ τον Β', που λέγεται ότι τα κίνητρά του ήταν το βασιλικό κυπριακό κρασί: «Σ' αυτό το νησί υπάρχει ένασ θησαυρόσ, που μόνο ο Βασιλεύσ των Βασιλέων πρέπει να έχει».

Η κατοχυρωμένη εμβληματική ονομασία τηs κουμανταρίαs συνδέεται, ωσ γνωστόν, με τη στρατιωτική διοίκηση (Commanderie) του τάγματοσ των Ιωαννιτών Ιπποτών στο Κολόσσι, όπου και οι εκτετατέεσ αμπελοφυτείεσ τηs φεουδαρχικήs τουσ επικυριαρχίαs για την ανακάλυψη από τουσ Σταυροφόρουσ εκείνουσ μοναχούσ του περιζήτητου κρασιού, την ανάδειξη και διάδοσή του στη συνέχεια από τουσ Λουζινιανούσ κατά την περίοδο τηs Φραγκοκρατίαs. Ο αρχαιοπρεπήs, ωστόσο, χαρακτηρισμόσ του ωσ κύπριοννάμα παραπέμπει σε ένα επίγραμμα του 5ου αιώνου μ.Χ. τηs Παλατινήs Ανθολογίαs, που ανήκει στον σατιρικό και επηγραμματικότερο των επηγραμματοποιών Παλλαδά. Για τη φήμη των γαστριμαργικών και οινοποτικών συνθηθίων των Κυπριών, που είχε φτάσει μέχρι την Αλεξάνδρεια και πιο πέρα, αξίζει να παραθέσουμε το αρχαίο κείμενο και τη μεταφραστική του απόδοση: «βρώματά μοι χοίρων σκυζομένων προέθηκασ, ξηρών, διψαλέων, Κυπρόθεν ερχομένων./ αλλά εμέ σκυωθέντα μαθών ή σφάζον ετοιμόωσ, / ή σβέσον εκ διψησ νάματι τω Κυπρίω»(9. 487). [«μου παρέθεσεσ εδέσματα από κρέατα σκυόθηρεφα χοιρινά/στεγνά, που προκαλούν τη δίψη και προέρχοντα από την Κύπρο./ αλλά έμένα, μαθέσ, που έφαγα σαν χοίροσ σκυοδιάιοι, ή σφάζε με αμέωωσ/ ή σβήσε τη δίψη μου με Κύπριοννάμα».]. Εξάλλου, ο Αθήναιοσ σε χωρίο, που αποσπά από τα «Κύπρια Έπη», μάs υπενθυμίζει ότι ο «άριστοσ οίνου» αποδιώχνει τισ έγνοιεσ και τισ λύπεσ: «Οίνον τοι, Μενέλαε, θεοί ποίησαν άριστον, διότι θνητοίσ ανθρώποισιν απο-

σκεδάσαι μελεδώνωσ» (2.35c). Αλλά και ο Σαίξπηρ μάs πληροφορεί ότι ο Μάρκοσ Αντώνιοσ παραχώρησε το νησί τηs Κύπρου στη βασίλισσα τηs Αιγύπτου Κλεοπάτρα, παρομοιάζοντασ τα θέλγητρά της με το θαυμαστό μάs ηδύποτο μέσα από τουσ στίχοуσ του ομώνυμου δράματόσ του: «η γλυκύτητά σου άγάπη μου είναι ισάξια με το κυπριακό νάμα». Ενώ, σύμφωνα με το ποίημα του Henri Andeli «Η μάχη των κρασιών», που συνέθεσε σε 204 παρωδιακούσ στίχοуσ περί το 1224, στον πρώτο διεθνή διαγωνισμό που είχε την έμπνευση να οργανώθει ο βασιλιάσ τηs Γαλλίαs Φίλιπποσ Αύγουστοσ, συγκεντρώνοντασ κρασιά από παντού, το κρασί τηs Κύπρου χαρακτηρίζεται αποστολικό, που λάμπει σαν αστέρι: «Vin de Cypre fist apostoile/ qui resplendist comme une estoile».

Ο δραματικόσ ποιητήs Σώπατροσ ο Πάφιοσ παρομοιάζει, επίσης, σε ένα επίγραμά του το άριστο ποιότητασ κρασί με «νάμα μελισσών ηδύ», ενώ από το δράμα του «Φακή» μαθαίνουμε για την εισαγωγή στη νήσο εκλεκτού οίνου από την Τυρρηνία: «Κρεανομούμαι, και τον εκ Τυρρηνίασ/ οίνον συνοπτά λαμβάνειν επίσταμαι». [«Με μια μερίδα οφτού κρέατοσ και τον Τυρρηνικό/ οίνο ξέρω να πίνω»].

Αν, εντούτοισ, εδώ δεν γίνεται σύγκριση με «Το κρασί τηs Κύπρου», στο ομότιπλο κείμενο του Κωστή Παλαμά μνημονεύονται δύο αποτιμήσεισ εις βάροσ, αλλά και υπέρ του κυπριακού κρασιού. Στο δράμα του Βίκτοροσ Ουγκώ «Λουκρητία Βοργία» οι συμμοσιαστέεσ προτιμούν το κρασί των Συρακουσών από «το κρασί τηs Κύπρου» σε αντίθεση με «μια μεγάλη ιέρεια των Μουσών, την Ελισάβετ Μπράουνιγκ», που «στο φερώνυμο άσμα» της «το βρίσκει «γλυκό σαν τη λύρα των Μουσών. Έχει το χρώμα του βαλανιδιού σαν το λιοντάρι τηs Ρέασ. Λάμπει καθώσ ποτέ δεν έλαμψαν τα μάτια τηs θεάs τηs Πάφου». Ποιο άλλο να 'ναι, άραγε, αυτό το κρασί παρά το περίφημο κύπριοννάμα, η ασύγκριτη γλυκιά μάs κουμανταρία;

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

David Sylvester, Η ωμότητα των πραγμάτων. Συζητήσεις με τον Francis Bacon

Απόσπασμα της βδομάδας // Είμαστε σε τέτοιο βαθμό κορεσμένοι απ' τις τέχνες, απ' τα μέσα αναπαραγωγής τους κ.λπ., που επιθυμεί πια κανείς διακαώς καινούργιες εικόνες και νέους τρόπους δημιουργίας της πραγματικότητας // Επιμελείται η **Μαρία Μινά**

[...] D.S. Όταν μιλάμε για τη δύναμη μιας εικόνας που προκύπτει απ' το ασυνείδητο χωρίς την επέμβαση της συνειδητής σκέψης, υποθέτω πως ο κίνδυνος που εγκυμονείται στην επέμβαση της συνειδητής σκέψης είναι πως θα έφερνε το έργο πίσω για να το υποτάξει σε μια συμβατική ιδέα περί τέχνης. Η περί ρεαλισμού. Νομίζεις ότι είναι πια αδύνατο να δημιουργήσει κανείς ένα ρεαλισμό που η γλώσσα του να είναι έστω και ελάχιστα διαφορετική απ' αυτήν της ευρωπαϊκής τέχνης των τελευταίων αιώνων;

F.B. Δεν ξέρω. Μπορεί να εμφανιστεί κάποιος που να έχει αυτήν τη δυνατότητα, όμως είναι γνωστό ότι όσοι μέχρι τώρα προσπάθησαν να γυρίσουν πίσω στην αναπαράσταση, με την πιο συμβατική έννοια, είχαν αποτελέσματα αδύναμα και χωρίς κανένα νόημα.

D.S. Γιατί νομίζεις πως είναι χωρίς νόημα;

F.B. Είμαστε σε τέτοιο βαθμό κορεσμένοι απ' τις τέχνες, απ' τα μέσα αναπαραγωγής τους κ.λπ., που επιθυμεί πια κανείς διακαώς καινούργιες εικόνες και νέους τρόπους δημιουργίας της πραγματικότητας. Στο κάτω-κάτω ο άνθρωπος αναζητεί την εφευρετικότητα,

δεν θέλει να συνεχίσει την πορεία του απλώς αναπαράγοντας το παρελθόν. Εννοώ πως το τέλος της ελληνικής τέχνης, το τέλος της αιγυπτιακής τέχνης, έφτασε όταν άρχισαν να επαναλαμβάνουν τον εαυτό τους. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να αναπαράγουμε την Αναγέννηση ή την τέχνη του δέκατου ένατου αιώνα ή οτιδήποτε άλλο. Χρειαζόμαστε κάτι καινούργιο. Όχι έναν εικονογραφικό ρεαλισμό αλλά ένα ρεαλισμό που να προκύπτει απ' την πραγματική επινόηση μιας νέας μεθόδου που να παγιώνει την πραγματικότητα με κάτι τελείως αυθαίρετο.

D.S. Τελείως αυθαίρετο ή τελείως τεχνητό;

F.B. Είπα αυθαίρετο, αλλά νομίζω ότι είναι καλύτερα να πούμε τεχνητό.

D.S. Το αυθαίρετο θα ήταν εξίσου σωστό, αλλά νομίζω ότι ένα μέρος, ένα ουσιαστικό μέρος της δύναμης που έχει κάποιο πράγμα είναι πως ενώ πρόκειται για κάτι αναπάντεχο, συγχρόνως μοιάζει να είναι και αναπόφευκτο. Θα συμφωνούσες μ' αυτό;

F.B. Ναι. Νομίζω πως αυτός που πλησίασε περισσότερο σε κάτι τέτοιο ήταν ο Marcel Duchamp στο «Μεγάλο Γυαλί», όπου το πρόβλημα της αφαι-

ρεψς και του ρεαλισμού φτάνει στα όριά του.

D.S. Περισσότερο κι απ' τον Πικάσο;

F.B. Έτσι νομίζω, ίσως. Ιδιαίτερα επειδή πρόκειται για κάτι που δεν επιδέχεται οποιαδήποτε ερμηνεία.

D.S. Νομίζω πως ένα ανάλογο παράδειγμα στη δική σου δουλειά εμφανίζεται σ' αυτά τα πρόσφατα έργα μιας ανδρικής γυμνής φιγούρας, στην οποία έβαλες επιγονατίδες του κρίκετ - στοιχείο που φαντάζομαι πήρες από εκείνο το βιβλίο με φιγούρες του David Gower που υπάρχει στο ατελιέ σου.

F.B. Παρακολουθώ κρίκετ συχνά. Και όταν έφτιαχνα αυτό το έργο ξαφνικά σκέφτηκα, δεν ξέρω γιατί, ότι αν έβαζα τις επιγονατίδες θα ισορροπούσε η εικόνα και θα φαινόταν πολύ πιο πραγματική. Δεν μπορώ να σου πω γιατί.

D.S. Απ' αυτά που μου λες φαίνεται πως εκείνο που τελικά έχει μεγαλύτερη σημασία για σένα δεν είναι η άμεση αναφορά του έργου στην πραγματικότητα, αλλά η ένταση ανάμεσα σε αντιπαρτιθέμενες αναφορές σε διαφορετικές πραγματικότητες, και ακόμη η ένταση ανάμεσα στην αναφορά στην πραγματικότητα και την τεχνητή κατασκευή με την οποία έχει υλοποιηθεί.

F.B. Η πραγματικότητα του θέματος παγιδεύεται μέσα σ' αυτή την τεχνητή κατασκευή. Η παγίδα πάνει το περιεχόμενο και αφήνει πάνω στο έργο μόνο την πραγματικότητα. Πάντα αρχίζει να δουλεύει κανείς με το θέμα, ανεξάρτητα απ' το πόσο δυσδιάκριτο είναι αυτό, και φτιάχνει μια τεχνητή κατασκευή που τον βοηθάει να παγιώσει την πραγματικότητα του περιεχομένου, που ήταν η αφετηρία του.

D.S. Το θέμα παίζει τον ρόλο του δολώματος;

F.B. Το θέμα είναι το δόλωμα.

D.S. Και ποια είναι η πραγματικότητα που μένει πάνω στο έργο; Ποιο είναι το κατακάθι; Πώς συνδέεται με το πράγμα απ' το οποίο ξεκίνησες;

F.B. Δεν συνδέεται απαραίτητα, δημιουργείται όμως ένας ρεαλισμός ισχύος με το περιεχόμενο το οποίο τελικά μένει πάνω στο έργο. Από κάπου πρέπει να ξεκινήσεις και ξεκινάς απ' το θέμα που σιγά-σιγά, αν όλα πάνε καλά, ξεθωριάζει και αφήνει αυτό το κατακάθι που ονομάζουμε πραγματικότητα και που ίσως έχει κάποια πολύ δυσδιάκριτη θέση με το αρχικό θέμα, αν και πολύ συχνά έχει πολύ μικρή σχέση μαζί του. [...] (σελ. 179-182)

Η ωμότητα των πραγμάτων κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Άγρα σε μετάφραση Σπύρου Παντελάκη